

การปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่ได้รับความนิยมยกย่อง และทวีความสำคัญยิ่งเป็นลำดับมา ในสังคมไทย จากภาพประวัติภาษาอังกฤษในประเทศไทย เริ่มจากจุดที่ไม่มีคนไทยที่รู้ภาษาอังกฤษ พอที่จะติดต่อเจรจากับนายจอห์น ครอบเฟด ได้จนกระทั่งเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้อง เรียนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 จะเห็นได้ว่าฐานที่มาของหลักสูตรภาษาอังกฤษ นั้นมาจากฐานทางสังคม ฐานทางปรัชญาและฐานทางจิตวิทยา

ฐานทางสังคม ความต้องการของสังคมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ คือ ในการพัฒนา ประเทศจำเป็นต้องอาศัยวิชาการแทบทุกด้านในการคิดค้นหรือการวิจัยทางวิชาการในสาขาสำคัญ ๆ ทั้งทางสาขาวิทยาศาสตร์ และทางสังคมศาสตร์ จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากผลงานวิจัยของ ต่างประเทศ การศึกษางานวิจัยหรือวิชาการต่าง ๆ ของต่างประเทศจะต้องมีความรู้ในวิชาภาษา ต่างประเทศ จึงจะอ่านเอกสารวิจัย หรือตำรับตำราต่าง ๆ ได้ การเรียนภาษาต่างประเทศจึง มีความจำเป็นสำหรับสังคมไทย ปัจจุบันมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศมากขึ้น ทั้งทางการค้าขาย การเมือง การทหาร การศึกษาและทางวัฒนธรรม สื่อกลางที่ใช้คือภาษาอังกฤษ ฉะนั้นการเตรียม ให้เด็กรู้ภาษาอังกฤษ ย่อมจะช่วยให้คนไทยสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวต่าง ประเทศได้ นอกจากนี้ภาษาอังกฤษเข้ามาปะปนในชีวิตประจำวันอยู่มากในรูปของสินค้าต่าง ๆ ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อร้าน ในการที่จะต้องเกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศมากขึ้น การเข้าใจ ลึกซึ้งถึงจิตใจและวัฒนธรรมของชนชาตินั้น ๆ อย่างแท้จริงจะต้องเรียนภาษาของชาตินั้นด้วย ทั้ง หมดนี้เป็นความต้องการของสังคมที่ต้องสอนภาษาอังกฤษ

ฐานทางปรัชญา การสอนภาษาอังกฤษในสมัยเริ่มแรก เชื่อกันว่าภาษามีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ถ้าเรียนกฎเกณฑ์เหล่านี้ให้ชำนาญก็จะนำไปใช้ได้ จึงบังคับให้เด็กท่องชื่อทางไวยากรณ์ แต่เมื่อท่องแล้วมักจะเขียนประโยคที่ไม่มีภาษาพูด แม้จะถูกตามหลักไวยากรณ์ แต่เจ้าของภาษา ไม่ค่อยได้ใช้เช่นนั้น บางทีก็ไม่สามารถจะนำหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ไปใช้ได้เพราะไม่ได้ฝึกการใช้ อย่างเพียงพอ ต่อมาถือว่าภาษาที่แท้จริงคือภาษาพูด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ มีมาภายหลังภาษา ไม่มีหน้าที่ควบคุมความเปลี่ยนแปลงของภาษาในอนาคต เพราะภาษานั้นเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ฐานทางจิตวิทยา ในการเรียนภาษาคือการสร้างนิสัย การเริ่มต้นเรียนอายุน้อยจะเป็นการดีเพราะสามารถปรับเข้ากับภาษาใหม่ได้ แต่จะต้องสอนให้ออกเสียงให้ถูกต้อง มิฉะนั้นจะเป็นการสร้างนิสัยที่ผิดและยากที่จะแก้ไขต่อไป การเรียนภาษาต่างประเทศโดยวิธีให้ท่องจำศัพท์ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ย่อมทำให้เด็กเบื่อหน่าย ขาดความสนใจ จึงไม่ยอมเรียนภาษาต่างประเทศ ทัศนคติในการเรียนเสียไป การสอนภาษาอังกฤษจึงควรจัดเนื้อหาที่เป็นภาคปฏิบัติให้เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาและเกิดความสนใจ ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เรียนแบบสร้างที่จำเป็นให้มากและฝึกซ้ำ ๆ ใ้ให้ใช้ได้เป็นอัตโนมัติ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นฐานที่มาของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งได้พยายามเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดีที่สุด ในการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยมีความเคลื่อนไหวตั้งแต่ระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษมาช่วยแนะนำการสอน การปรับปรุงตำราเรียนและการทดลองสอน รวมทั้งสำรวจปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย ต่อมาเนื่องจากความสำคัญของภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2503 โดยในปี พ.ศ.2502 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบให้นักวิชาการของกระทรวงซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษา ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญโครงการสอนภาษาอังกฤษแห่งเอเชียอาคเนย์ (SEAREP) ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศเป็นผู้จัดทำหลักสูตรในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในครั้งนี้อาศัยแนวการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ เป็นพื้นฐานซึ่งก่อให้เกิดแบบเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทยโดยเฉพาะขึ้น มีการแนะนำวิธีสอนโดยการอบรมแนะแนวให้กับครูสอนภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่ง เพื่อการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบเรียนที่แต่งขึ้น (สาย ภาณุรัตน์ 2511:118-122; บุญชาติ เฟ่งพิณิจ 2512:6 และ ประจักษ์ ศรีศรี 2520:30-31) แต่หลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับนี้ก็ยังมีจุดบกพร่อง และเมื่อระยะเวลาของการใช้หลักสูตรฉบับนี้เป็นเวลายาวนาน สภาพของบ้านเมืองทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลง มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านศิลปวิทยาการและเทคโนโลยีก้าวหน้าไปมาก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและความปรารถนาของคนไทย จึงทำให้หลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับนี้ไม่ทันสมัย จึงต้องปรับปรุงแก้ไข

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1. ความบกพร่องของหลักสูตร

ดังได้กล่าวแล้วว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พ.ศ.2503 นั้นเกิดจากความร่วมมือของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญโครงการสอนภาษาอังกฤษแห่งเอเชียอาคเนย์ ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศเป็นผู้จัดทำหลักสูตร กำหนดแบบเรียน แนะนำวิธีสอน โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ความแตกต่างของสังคม ภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนตัวครูผู้สอนมุ่งให้มีการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว เป็นการเล็งผลเลิศเกินไป การบังคับให้ทุกคนเรียนภาษาอังกฤษโดยไม่คำนึงว่านักเรียนจะต้องการเรียนหรือไม่ หรือคิดจะนำเอาไปใช้ประโยชน์ทางไหนได้หรือไม่ ทุกคนต้องเรียนโดยอัตโนมัติไม่ว่าเป็นผู้ที่เตรียมจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพราะมีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญาและเศรษฐกิจ หรือผู้ที่ไม่คิดจะเรียนต่อ ซึ่งตลอดชีวิตอาจจะมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษเลย ไม่ว่าจะเพื่อการอ่านหนังสือเพื่อทราบข่าวสาร หรือเพื่อความบันเทิง หรือเพื่อพบปะสนทนาติดต่อกับชาวต่างประเทศก็ตาม ทุกคนต้องเสียเวลาไปกับการเรียนภาษาที่นั่น โดยที่บางคนอาจจะเรียนรู้แต่หลายคนอาจจะเรียนแต่ไม่รู้เลย (พรดิณี สาคริก 2514:63) ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในที่ต่าง ๆ กัน ทุกคนต้องเรียนอย่างเดียวกันหมดทั้งประเทศทั้ง ๆ ที่บางแห่งบางอย่างจะเหมาะสมเฉพาะในบางส่วนของประเทศเท่านั้น หลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนได้มีความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูง ๆ ซึ่งเป็นความคิดที่ผิดที่คิดว่าทุกคนจะสามารถเรียนภาษาได้ถึงชั้นสูงที่จะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือได้ทัดเทียมกัน เพราะทุกคนย่อมมีความสามารถ และความถนัดไม่เท่ากัน ความสำเร็จในการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นคุณสมบัติพิเศษ ไม่ได้เกี่ยวกับสติปัญญา หรือความหมั่นเพียร เป็นสำคัญ โดยทั่วไปแล้วจะมีคนจำนวนน้อยมากที่มีคุณสมบัตินี้ ส่วนที่ไม่ได้เรียนต่อ ไม่ได้เอาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน วิชาภาษาอังกฤษที่เรียนมาก็ล้มหมอนนอนเสื่อเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา หลักสูตรไม่ควรจะกำหนดตายตัวเพียงหลักสูตรเดียวจากส่วนกลาง ควรคำนึงถึงความเป็นจริงในความเป็นอยู่ของผู้เรียนบ้าง หลักสูตรควรมีอย่างน้อย 2 หลักสูตรคือสำหรับเด็กในเมืองอย่างหนึ่ง และเด็กที่อยู่ตามชนบทห่างไกลออกไปอย่างหนึ่ง (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ 2511:112)

ในด้านความมุ่งหมายหลักสูตรกำหนดความมุ่งหมายไว้กว้างขวาง ขาดคุณภาพ และความสมบูรณ์ (ประเสริฐ ธรรมโวหาร 2526:28) มีลักษณะ เป็นสากลเกินไป ทั้งไม่ได้ตั้ง

อยู่บนความจริงที่เป็นลักษณะเฉพาะของไทย และไม่ได้กำหนดให้สอดคล้องกับลำดับชั้นวุฒิภาวะของเด็กที่มีอยู่ในที่ต่าง ๆ กัน นอกจากหลักสูตรไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้ว หลักสูตรยังกำหนดความมุ่งหมายไว้มากเกินความสามารถของครูที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ ความมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกละค่านิยมเป็นส่วนมาก แต่ลักษณะเนื้อหาสภาพการเรียนการสอนเป็นเรื่องของความรู้กับการฝึกฝนเป็นส่วนใหญ่ ความมุ่งหมาย ลักษณะเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนไม่ได้ประสานสัมพันธ์กัน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนทำให้ครูไม่สามารถนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้คือพอ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521:13-15)

ในด้านเนื้อหาและทักษะที่กำหนดให้เรียนขาดความยืดหยุ่น มีอยู่มากที่เป็นความรู้ประเภท "รู้ไว้ใช้ว่า" ซึ่งผู้เรียนน่าจะแสวงหาเองได้ การมุ่งหวังให้เรียนรู้อะไรที่เป็นสำคัญเพื่อเป็นรากฐานของการรู้อย่างอื่นปรากฏว่าไม่สามารถนำไปใช้ในเวลาและที่ต่าง ๆ ได้มากนัก คงรู้ไว้เฉย ๆ เท่านั้น เนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาซึ่งนอกจากจะขาดความยืดหยุ่นแล้ว รายการสอนของเนื้อหาวิชายังกว้างเกินไป กำหนดไว้กว้าง ๆ ครอบคลุมถึงทักษะทั้งสี่ เริ่มการสอนภาษาอังกฤษโดยการฝึกการสอนทักษะพื้นฐาน คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และความรู้ไวยากรณ์การยะ โดยหลักพื้นฐานเหมือนกับการสอนภาษาไทย แต่เพราะความเป็นภาษาต่างประเทศ จึงมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีปัญหาในภาคปฏิบัติมาก โดยเฉพาะโรงเรียนที่ห่างไกล ในท้องถิ่น เมื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษซึ่งกว้างเกินไป ครูก็เหมือนกับถูกปล่อยให้อาศัยความสามารถของตนเองในด้านภาษาอังกฤษแต่ลำพัง ยากที่จะตีความหมายในหลักสูตรจากข้อรายการสอนให้ออกเป็นเนื้อหาละเอียดได้อย่างไร เพราะสิ่งที่ครูส่วนมากยังขาดอยู่ คือ อยากจะทราบว่าจะทำอะไรจึงจะสอนให้ถูกตามที่ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริหารต้องการ จะแลเห็นการสอนที่ตีมัน ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าการให้เนื้อหาวิชานั้นเหมาะสมแล้ว เนื้อหาเหล่านั้นจะให้สอนมากน้อยยากง่ายแค่ไหน อย่างไรแน่ เมื่อไม่ทราบชัดเจน ครูจึงยึดเอาแบบเรียนเล่มเดียวเป็นหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ 2511:14-15) เมื่อความบกพร่องของหลักสูตรเป็นดังนี้ การนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงจึงไม่สื่อความหมายกับครูได้ ตลอดจนไม่สามารถที่จะให้แบบอย่างวิธีการเรียน วิธีสอนและการจัดกิจกรรมพอที่จะเป็นแบบให้ครูและนักเรียนนำไปปฏิบัติได้ กระบวนการเรียนการสอน ครูจึงยึดแบบเรียนของเด็กเป็นที่พึ่งสำคัญดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การเรียนจึงเน้นไปในด้านท่องจำความในแบบเรียนทั้งสิ้น นอกจากนี้เนื้อหาหลักสูตรไม่จบในตัวเอง เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

เป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนได้พื้นฐานความรู้เมื่อเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป ซึ่งความเป็นจริงผู้เรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่เรียนต่อระดับสูง ส่วนใหญ่จะออกไปใช้แรงงานตามสภาพแวดล้อม ความรู้ที่ได้ไปจึงสูญเปล่า ไร้ประโยชน์เสียมาก

ในด้านหนังสือแบบเรียนซึ่งแต่งโดยชาวต่างประเทศ เนื้อหาสาระไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้มากนัก เนื้อหาไม่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน เช่น หนังสือ Oxford English Course for Thailand Book II ในบทที่ 2 สอนเรื่องการดูนาฬิกาการบอกเวลา แล้วก็หายไปไม่เอ่ยถึงอีกเลยจนถึงบทที่ 9 แล้วก็ข้ามไปบทที่ 11 ซึ่งควรจะติดต่อกันไปเพื่อให้มักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ได้อย่างมีความหมาย บางบทมีแบบฝึกหัดไม่เพียงพอ เพียงแต่ให้คำไว้ลอย ๆ เช่น ในบทที่ 8 มีคำว่า The moon, The sun, stars เฉพาะศัพท์เท่านั้น เนื้อหาต่อไปจนจบบทไม่มีคำทั้ง 3 อีกเลย ในแบบฝึกหัดก็ไม่ปรากฏ ไม่มีความหมายสำหรับนักเรียน นอกจากอาจจะใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสอนรูปประโยค in the morning หรือ at night ในท้ายบทเท่านั้น สำหรับเล่ม 3 นั้น เนื้อหามากเกินไปและรูปประโยคยากเกินไปทำให้ยากแก่การเข้าใจ แบบฝึกหัดมีน้อยไม่เร้าความสนใจ ควรมีเรื่องราวสั้น ๆ บ้าง ภาพมีน้อยไป ภาพที่มีเล็กเกินไปและไม่ชัดเจน สีที่มีในภาพไม่ตรงกับในเรื่อง ภาพที่มีอยู่ไม่สวยงาม ไม่สะกดตา ไม่น่าสนใจ ราคาแพงเกินไป ลิขสิทธิ์เป็นของชาวต่างประเทศ ทำให้ทางกระทรวงศึกษาธิการ ไม่สามารถจัดพิมพ์แจกและปรับปรุงแก้ไขได้ และเนื่องจากหนังสือเรียนชุด Oxford English Course for Thailand ได้จัดพิมพ์มานานพอสมควร ทำให้สภาพแวดล้อมบางอย่างไม่ตรงกับปัจจุบัน เช่นยังมีการกล่าวถึง a tram, a tricycle อยู่ ซึ่งนักเรียนในต่างจังหวัดบางจังหวัดเท่านั้นจึงจะเคยเห็น (กระทรวงศึกษาธิการ 2511:88 ; ปานดา ใช้เทียมวงศ์ และ พิศรวัลย์ โกวิทวาท 2516:97)

ในด้านการวัดและประเมินผล ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลการศึกษาเน้นความจำมากกว่าความคิด ในการวัดผลทางโรงเรียนมักจะให้คะแนนเก็บมาก ๆ พอสอบไล่ทำอีกเพียงเล็กน้อยก็ผ่าน ("เอกสารประมวลข้อคิดเห็นเพื่อการปฏิรูปการศึกษา." กองจรรยาเหตุแห่งชาติ สบ.5.2.2.1/7) การทดสอบการวัดผลที่ปฏิบัติกันเป็นการสิ้นเปลืองและสูญเปล่า ผลการสอบยังเชื่อมั่นไม่ได้ การวัดผลที่ผ่านมายืดถือเวลาเรียนเป็นหลัก ทำให้คนจำนวนมากไม่มีสิทธิ์เข้าสอบทั้ง ๆ ที่มีความรู้เพียงพอจะทำข้อสอบได้ ทศนคติต่อการสอบทำให้ผู้สอนมีการชิงดีชิงเด่นไม่ช่วยเหลือกันตลอดจนความไม่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูถือว่าสอนแล้วนักเรียนจะได้รับรู้

เรียนแต่ไหนเป็นภาระของนักเรียนเอง (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2517:3)

จากการที่ความมุ่งหมายไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายให้ครูมองเห็นแนวทางที่จะนำไปใช้ได้จริง ๆ ครูไม่สามารถสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนด ความมุ่งหมายทั่วไปของการสอนภาษาอังกฤษนั้นกว้างขวางเป็นสากลเกินไปจนอาจจะตีความหมายออกได้ไม่ตรงกัน ส่วนความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นความมุ่งหมายเฉพาะไปในทางเนื้อหา คือในการที่จะพัฒนาทักษะทั้ง 4 ของภาษา ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอน เนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของประเทศ ไม่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การวัดผลเน้นความจำมากกว่าความคิดและการนำไปใช้ได้

2. สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน

ประเทศไทยได้มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษมานานแล้ว โดยกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเข้าเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรให้นักเรียนทุกคนเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้ผลไม่คุ้มค่ากับการลงทุน (มาลินี จันทวิมล 2521:94) ซึ่งสอดคล้องกับ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2520:1) ได้กล่าวถึงผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยว่าแม้จะมีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมานานแล้ว ผลที่ได้รับคือภายหลังที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมา 6 ปี นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อย หรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้จับพินัยที่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รู้คำศัพท์น้อยและไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องพอควรแก่ระดับชั้น นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองเวลาไปโดยได้ผลไม่คุ้มค่า ได้มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กไทย ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นอย่างมาก จากข้อสรุปที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างประเทศเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีอยู่ 4 ประการคือ

- 1) ผลการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยในปัจจุบันโดยทั่วไปนั้นยังอยู่ในระดับไม่ดี
- 2) สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนไม่ได้ผลก็คือ ต้องมาเสียเวลาแก้ไขข้อผิดพลาดที่สอนไว้ในชั้นต้น ๆ ซึ่งโดยหลักการแล้ว ครูในระดับเริ่มต้นควรจะเป็นครูที่ดีที่สุด แต่ในทางปฏิบัติมักจะตรงกันข้าม

3) ถ้าจะให้กำหนดว่าควรจะให้เด็กไทยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเมื่อใดนั้น จะถือตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพียงอย่างเดียวเท่านั้นย่อมเป็นไปได้ ในข้อเสนอแนะได้ให้คำแนะนำว่า การสอนภาษาอังกฤษควรเริ่มในขณะที่และในสถานที่ที่มีครูภาษาอังกฤษที่ดี มีจำนวนเพียงพอ

4) การจะนำนโยบายใดไปถือปฏิบัติ การปรับปรุงการสอนภาษาไทยเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งนั้น คือการปรับปรุงทักษะในการสื่อความหมายโดยถือ เป็นพื้นฐานที่ต้องมีก่อนเรียนภาษาต่างประเทศ (พรธณี สาคริก 2514:59) นอกจากนี้ ประพาศน์ พุทธิประภา (1972:1-3) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลา 6-10 ปี ผลปรากฏว่า นักเรียนไทยมีความสามารถอยู่ในชั้นต่ำมาก ซึ่งปัญหานี้ไม่ได้มีสาเหตุมาจากความไม่ฉลาดหากแต่เป็นเพราะนักเรียนเหล่านี้ไม่ได้รับการสอนที่ดีพอ และผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศคานาคาที่มีต่อปัญหาของนักเรียนไทยในประเทศนั้นพบว่านักเรียนไทยมีปัญหาดังนี้

- 4.1) เมื่อมาอยู่ในระยะแรกมีปัญหามากในการสนทนา
- 4.2) มีความยุ่งยากในการฟังคำบรรยายในชั้น
- 4.3) ไม่สามารถจำใจความในหนังสืออ่านได้
- 4.4) มีปัญหามากในการออกเสียงพยัญชนะบางตัวในตำแหน่งท้ายคำและมีปัญหาในการออกเสียงสระผสม
- 4.5) ไม่สามารถนำความคิดของตนมาใช้ในรูปประโยคที่ถูกต้อง
- 4.6) มีความสามารถในการเขียนอยู่ในชั้นต่ำ

จากสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนดังที่กล่าวมาแล้ว เมื่อคิดจำนวนเวลาที่เสียไปในการเรียนภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนแล้วจะเห็นว่าเป็นที่น่าเสียดายเวลาที่เสียไปเป็นอันมาก เราใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษถึง 6 ปีเป็นอย่างน้อยแต่ยังไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาเท่ากับชาวต่างประเทศ เช่น หมอสอนศาสนา หรือกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ ใช้ภาษาไทยที่เขาใช้เวลาเรียนเพียง 3-6 เดือนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการศึกษารุ่นใหม่ลงความเห็นว่า เราได้เสียเวลาไปโดยไม่ได้ผลคุ้มค่า เกิดความสูญเปล่าทั้งในด้านค่าใช้จ่าย และเวลา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาแก่การสอนในระดับสูงขึ้นไปอีกด้วย (พรธณี สาคริก 2520:4) แต่จากสภาพที่ผ่านมา การสอน

ภาษาอังกฤษของไทยอยู่ในสภาพทดลองสอนตามแนวทางวิชาการที่ชาวตะวันตกคิดค้นกันขึ้นเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ ยิ่งหาเอาเป็นที่ยุติไม่ได้ว่าจะสอนด้วยวิธีสอนชนิดใดจึงจะดีเหมาะสมกับเด็กและสังคมไทย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็เป็นไปตามครรลองเรื่อย ๆ นอกเหนือไปจากการเรียนทักษะทั้งสี่ของภาษาไปตามลำดับขั้นแล้วไม่ปรากฏว่ามีปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายในขั้นท้ายสุดของการให้เด็กไทยเรียนรู้ภาษาอังกฤษว่าเพื่อสิ่งใดในชีวิต

3. บทบาทของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

สิ่งที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอน แม้ตัวผู้เรียนจะไม่ค่อยดี คือสติปัญญาอ่อน ขาดความสนใจ และสิ่งแวดล้อมคือสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือแบบเรียนและแบบทดสอบเท่าที่มีอยู่จะไม่ค่อยดี แต่ถ้ามีครูดี มีความรู้ความสามารถ ทั้งด้านเนื้อหาวิชาและการถ่ายทอดวิชาการ ข้อบกพร่องทางด้านอื่น ๆ จะได้รับการปรับปรุงจากครู และทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีพอสมควร แต่ในทางตรงข้าม ถ้ามีนักเรียนดีมีสถานที่เรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ดี มีตำราแบบเรียนและแบบทดสอบเหมาะสมถูกต้อง แต่ถ้าครูไม่มีความรู้ ความสามารถก็ไม่สามารถทำให้เกิดประโยชน์อะไรมากนัก และมักจะทำให้เสียผลมากกว่า

ในต่างประเทศได้พยายามเริ่มการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กแต่เนิ่น ๆ และประสบผลดี เพราะมีครูดี มีเกณฑ์การเลือกครูภาษาอังกฤษ ซึ่งสมาคมภาษาปัจจุบันของสหรัฐอเมริกาใช้สำหรับครูภาษาต่างประเทศทุกระดับ ซึ่งมีดังนี้ คือ

1) ผู้ที่จะรับเข้าโครงการฝึกหัดครูภาษาต่างประเทศจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว เพราะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทางสติปัญญา อุบนิสัย และบุคลิกภาพที่จะทำให้เป็นครูที่มีประสิทธิภาพ

2) การฝึกหัดคนที่จะออกไปเป็นครูในอนาคตนั้น จะต้องทำให้เป็นคนที่ได้รับการศึกษาคดี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติของตน รู้และเข้าใจวัฒนธรรมและวรรณคดีของต่างชาติ ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาต่างประเทศที่จะสอนพร้อมทั้งเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของชาติทั้งสอง และโปรแกรมฝึกหัดครูนี้จะต้องทำให้ครูออกมาเป็นผู้ที่สามารถในตำแหน่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1) เข้าใจภาษาต่างประเทศนั้น เมื่อผู้พูดพูดด้วยจังหวะปกติ

2.2) พูดภาษานั้นได้โดยที่เจ้าของภาษาฟังแล้วรู้เรื่องพร้อมทั้งรู้ศัพท์และ

โครงสร้างไวยากรณ์พอควร

- 2.3) อ่านภาษานั้นเข้าใจทันทีโดยไม่ต้องแปล
- 2.4) เขียนภาษานั้นได้อย่างแจ่มกระจ่าง และด้วยความถูกต้องพอควร
- 2.5) เข้าใจผู้เรียนและจิตวิทยาการเรียนรู้
- 2.6) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการศึกษาของชาติกับ

ความสำคัญของภาษาต่างประเทศที่สอน

3) นอกจากครูจะต้องมีความรู้และทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ครูภาษาต้องสามารถในด้านต่อไปนี้ด้วย คือ

- 3.1) สามารถทำให้ศิษย์ของตนใช้ภาษาได้ทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน โดยที่ทักษะทั้ง 4 นี้จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ
- 3.2) สอนภาษาโดยให้ผู้เรียนเห็นว่า ภาษาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม และแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมดังกล่าวต่างกับวัฒนธรรมของชาติตนอย่างไร
- 3.3) สอนวรรณคดีต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเรียนรู้ถึงความคิดที่หน้าเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ
- 3.4) เลือกวิธีสอน เทคนิค และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 3.5) ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาภาษาต่างประเทศกับวิชาอื่น ๆ
- 3.6) ประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียน และพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศของนักเรียน

4) โปรแกรมการเตรียมครูภาษาที่ดีต้องมีสิ่งเหล่านี้ด้วย

- 4.1) มีการวัดสติปัญญาและการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา แล้วจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามผลของการทดสอบนี้
- 4.2) มีวิชาภาษาและวรรณคดีที่ค่อนข้างยากพอที่จะทำให้นักเรียนฝึกหัดครูออกไปเป็นครูสอนเด็กฉลาดเป็นพิเศษได้
- 4.3) มีวิชาและการแนะนำการอ่าน เพื่อจะให้ได้รับความคุ้นเคยโดยตรงกับวรรณกรรมสำคัญของภาษานั้น และทดสอบความรู้ด้วยวิธีทดสอบ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด
- 4.4) ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นในการเรียนการสอนวิชาภาษาและวรรณคดีทุกวิชา
- 4.5) ให้มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับภาษาชนิดต่าง ๆ ที่เจ้าของ

ภาษาต่างประเทศนั้นใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น ให้ฟังปาฐกถาพิเศษต่าง ๆ ใช้แผ่นเสียงและเทปประกอบการสอน เป็นต้น

4.6) สอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมร่วมสมัยของภาษาต่างประเทศนั้นด้วย

4.7) สอนวิชาสไตล์การใช้ภาษาสันสกฤต และภาษาศาสตร์

4.8) สอนวิชาจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา

4.9) สอนและฝึกในการใช้ห้องปฏิบัติการภาษาและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

4.10) สังเกตการสอนภาษาต่างประเทศโดยครูผู้ชำนาญก่อนฝึกสอนภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ชำนาญ

4.11) ใช้การทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา และการทดสอบอื่น ๆ ที่เหมาะสมและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาผลการสอบของครูก่อนที่จะรับเข้าเป็นครู

5) โปรแกรมที่ดีควรมีสิ่งเหล่านี้ คือ

5.1) มีเจ้าของภาษาเป็นครู หรือเป็นผู้บอกภาษา

5.2) ควรได้ศึกษาในประเทศเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้นอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา

5.3) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้ภาษาต่างประเทศนั้น

5.4) สร้างความสนใจและความสามารถในการแปลความหมายหรือตีความผลวิจัยต่าง ๆ (พรณินี สาคริก 2514:72-74)

เท่าที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าในด้านต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ส่งเสริมให้เรียนภาษาต่างประเทศแต่เนิ่น ๆ นั้น มีการกำหนดคุณสมบัติของครูและเริ่มการควบคุมกันตั้งแต่โปรแกรมฝึกหัดครูเมื่อจะรับครู แต่ละรัฐก็มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์ในการรับครูของตนเอง สูงบ้าง ต่ำบ้าง แต่ทั้งหมดจะต้องกำหนดให้ครูรู้ภาษาดี เข้าใจวัฒนธรรมมีประสบการณ์ในการอยู่ในประเทศที่ใช้ภาษานั้น มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาศาสตร์ และการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

เมื่อมาเปรียบเทียบกับทัศนความรู้และประสบการณ์ของครูภาษาส่วนใหญ่ของไทยก็จะทราบได้ทันทีว่า หากไม่จริงจังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ยังไม่มีครูที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเพื่อทำการ

สอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยได้อย่างถูกต้อง เป็นจำนวนพอเพียงกับความต้องการของโรงเรียนทุกแห่งที่สอนภาษาอังกฤษ (พรธณี สาคริก 2514:58) และที่เป็นปัญหาประการที่สำคัญที่สุดอีกอย่างก็คือ ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มักจะขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะสอนภาษาอังกฤษ เพราะครูที่เข้าสอนในระดับชั้นดังกล่าวนี้ ยังนิยมบรรจุครูที่มีวุฒิต่ำเข้าสอน โดยเข้าใจว่าเนื้อหาการเรียนในระดับนี้ง่าย ครูที่มีวุฒิสูงกว่าเด็กเพียงเล็กน้อยก็อาจสอนได้ ฉะนั้นจึงปรากฏว่าการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาแม้ไม่มีใครได้ผลดี นักเรียนอ่านออกเสียงผิด ๆ เป็นนิสัยติดตัวยากที่จะแก้ไขได้ กลายเป็นภาระหนักแก่ครูชั้นมัธยม ซึ่งแทนที่จะได้สอนต่อเนื่องกันไป กลับต้องมาเสียเวลาทบทวนแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดมาแต่ชั้นต้น ๆ (สาย ภาณุรัตน์ 2511:114) ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการสำรวจสภาวะการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพบว่า การไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับการที่จำเป็นต้องสอนภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนทั่วทั้งประเทศ ผลของการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนจึงยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร (กานดา ณ กลาง 2513:2)

จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการเรียนการสอน จึงต้องมีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จากการวิจัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524:102) พบว่าสมรรถภาพของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

- 1) มีความรู้ด้านเนื้อหาและโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ โดยเน้นที่การมีความรู้อย่างลึกซึ้ง ถูกต้องแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน
- 2) มีทักษะทางภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่ให้เน้นที่ทักษะการพูดให้มากที่สุด
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งหลักการและจุดหมาย นั่นคือ ครูภาษาอังกฤษต้องรู้วัตถุประสงค์ หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรภาษาอังกฤษ
- 4) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีสอนได้เหมาะสม โดยเน้นที่การมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- 5) มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 6) มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ ต่อวิชาชีพ และกระตือรือร้นต่อการสอน
- 7) มีความรู้ และสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยาการเรียนรู้อังกฤษ โดยเน้นความสามารถในการจูงใจ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในตัวผู้เรียน

- 8) มีความรู้ และสามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเฉพาะสามารถประเมินความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้
- 9) รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชนและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ โดยเน้นว่าครูภาษาอังกฤษต้องหาโอกาสศึกษาเพิ่มเติมในสาขาวิชาที่สอน
- 10) มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมายและแผนการสอนเป็นเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาแต่ละคาบ
- 11) มีความสามารถในการใช้และผลิตสื่อการสอน หรือสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้เน้นที่ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียนและวัสดุประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญาของผู้เรียน

จากปัจจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ได้มีการแสดงข้อคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ไว้มากเกี่ยวกับผลดีผลเสียของหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2503 ว่าควรจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเด็กในวัยนี้มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศได้หรือไม่ เพราะภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาแม่ และไม่ใช่อีกภาษาที่สองของไทย แต่เป็นภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมและมีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าความรู้ระดับสูงขึ้นไป มีประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ใช่มหานชนที่จะได้ประโยชน์นี้ และหัวข้อการวิพากษ์วิจารณ์ได้แผ่ขยายวงกว้างออกไปทุกที จนเกิดความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขในเวลาต่อมา

ความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ดังได้กล่าวแล้วว่าในการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยนั้น ได้มีความเคลื่อนไหวมาตั้งแต่ระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษมาช่วยแนะนำการสอน การปรับปรุงตำราเรียนและการทดลองสอน รวมทั้งสำรวจปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และฝึกหัดครู

ต่อมาในปี พ.ศ.2502 กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับโครงการสอนภาษาอังกฤษแห่งเอเชียอาคเนย์ (SEAREP) ได้พิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยอาศัยแนวการสอนแบบหลักภาษาศาสตร์เป็นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับฝึกหัดครู ซึ่งก่อให้เกิด

เกิดแบบเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทยโดยเฉพาะขึ้น และช่วยให้ครูสอนภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่งได้รับการอบรมแนะแนว เพื่อการสอนภาษาอังกฤษโดยอาศัยแบบเรียนเหล่านั้น (บุบผชาติ เพ่งพิณิจ 2512:6)

ในปี พ.ศ.2507 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตั้งคณะกรรมการสำรวจสภาะการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยผู้แทนจากกรมสามัญศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ คณะกรรมการชุดนี้ ได้ทำการสำรวจสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในขณะนั้น ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและฝึกหัดครู ผลปรากฏว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับการที่จำเป็นต้องสอนภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนทั่วทั้งประเทศ ผลของการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กจึงยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร (กานดา ณ ถลาง 2513:2)

ในปี พ.ศ.2510 กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติให้กรมวิชาการโดยความร่วมมือของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาจัดสัมมนาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาชั้น โดยมียัตถุประสงค์ของการสัมมนา 3 ประการดังนี้

1. เพื่อพิจารณาหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนต้นตามข้อเท็จจริงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2503
3. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งหมายปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2511:1)

ในวันที่ 24 ธันวาคม 2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุกิจ นิมมานเหมินท์) ได้ให้ความเห็นส่วนตัวเรื่องการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในโรงเรียนว่า ไม่เห็นพ้องด้วยกับการสอนเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล หรือชั้นประถมที่จริงน่าจะสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อศึกษาปัญหาเรื่องการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษาอย่างจริงจัง โดยให้พิจารณาข้อมูลและผลได้ผลเสียเกี่ยวกับปัญหานี้อย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกันก็ได้สอบถามความเห็นจากโรงเรียนทุกแห่งโดยส่งแบบฟอร์ม เพื่อให้ได้คำตอบและความเห็นจากผู้อยู่ในวงการศึกษาย่างแท้จริง

(ชาวไทย 2513:1, 16 และ จ้างง ตันติเสวี 2513:603) ในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาตอนต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ที่สอนกันในโรงเรียนราษฎร์นั้น ต้นเรื่องเกิดจากกระทรวงศึกษาธิการเอง และคงสืบเนื่องมาจากนักวิชาการจัดให้มีการขออนุญาตสอนในหลักสูตรเทียบได้ การขออนุญาตใช้หลักสูตรเทียบคือการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมดังกล่าว คือการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาจีน โรงเรียนที่ขออนุญาตใช้หลักสูตรเทียบโดยมากเป็นโรงเรียนราษฎร์ กระทรวงศึกษาธิการ จัดให้มีการสอนหลักสูตรเทียบ ซึ่งในสมัยนั้นคงเล็งผลเลิศว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง นับวันที่จะมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้น และการเรียนก็ควรเรียนตั้งแต่เยาว์วัย การออกเสียงสำเนียงสั้นจะได้เคยในวัยนี้จำกัด ประชาชนผู้ปกครองก็เห็นดีงาม ใครอยากให้ลูกเรียนภาษาอังกฤษก็ฝากเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ (ประสิทธิ์ สุวานิช 2513:9, 12) จากผลการสำรวจและวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การสอนเท่าที่เป็นอยู่นั้นสรุปได้ว่าส่งผลร้ายมากกว่าผลดี เพราะการเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาเป็นต้นมานั้น เป็นการผิดหลักวิชาโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งยังทำให้เด็กต้องเสียเวลาเรียนวิชาอื่น ซึ่งจำเป็นกว่ารวมทั้งภาษาไทยด้วย (สยามรัฐ 2513:1) นอกจากนี้ฝ่ายวิชาการของกรมสามัญศึกษาได้เสนอรายงานการวิเคราะห์คะแนนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสายน้ำทิพย์ โดยสรุปความเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มาก่อนนั้นช่วยได้แต่เพียงในด้านคำคิดเขียน แต่ในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษานักเรียนที่เรียนที่หลังก็อาจเรียนทันได้ (สยามรัฐ 2513:1) กระทรวงศึกษาธิการ จึงดำริที่จะเลิกสอนภาษาอังกฤษในชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษาเสีย เพื่อให้มุ่งแต่วิชาการอื่น ๆ และภาษาไทยเท่านั้น ส่วนภาษาอังกฤษค่อยไปสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ตาทมอหล่อ (นามแฝง) 2513:3, 15) ซึ่งได้เคยมีนักวิชาการได้ทดลองแล้วว่าเด็กขนาดมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีอายุสมองและพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจพร้อมต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด และถ้าหากการเรียนอย่างมีระบบและเอาจริงเอาจังแล้ว ก็ใช้เวลาเพียง 4 ปีเท่านั้นจะได้ผล (สยามรัฐ 2513:7) ความดำริของกระทรวงศึกษาดังกล่าว ได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศเป็นอย่างดี ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาเหล่านั้นเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษา คือชั่วระยะเวลาเพียง 5 ปี ก็เป็นเวลาเพียงพอสำหรับความรู้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน หากจะเรียนให้เก่งขึ้นไปอีกก็เรียนได้เมื่อถึงชั้นวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย (วิศณุรักษ์ (นามแฝง) 2513:3) แต่เมื่อกระทรวงศึกษาธิการเสนอขึ้นไปคณะรัฐมนตรีเกรงกระทบกระเทือนจิตใจผู้ปกครองและนักเรียนเกินไป จึงมีมติมอบให้กระทรวงศึกษาธิการไปดำเนินการพิจารณาว่า

เป็นการเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ที่จะคงให้มีการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลและในชั้นประถมศึกษา (สยามรัฐ 2513:1, 16) เรื่องการเลิกสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษานั้นได้เคยมีมาแล้วเมื่อปี พ.ศ.2472 โดยกรมสามัญศึกษาได้ออกคำสั่งให้เลิกการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษา ทางโรงเรียนจะต้องสอนวิชาตามหลักสูตรเพิ่มเติมตามอัตราเวลาบังคับ โรงเรียนต้องงดการสอนภาษาต่างประเทศ เมื่อผู้ปกครองนักเรียนจะให้เด็กของตนเรียนก็ต้องจัดให้เรียนนอกเวลาของโรงเรียน ("เรื่องเลิกการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษา." กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. ศธ.4.4/13, 2472)

จากความคำริของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษานี้ ได้กลายเป็นปัญหาที่ถกเถียงโต้แย้งกันในวงการศึกษา โดยนักการศึกษาบางท่านมีความเห็นว่าเด็กในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง 5-13 ปี ยังไม่ควรเรียนภาษาต่างประเทศควรจะเรียนภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ โดยไปเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจะเรียนได้รวดเร็วกว่า นอกจากนั้นการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กชั้นประถมศึกษา ยังจะเป็นผลเสียทางเศรษฐกิจ สังคม นิติธรรม และการเมืองอีกด้วย (สยามรัฐ 2513:7)

ในปี พ.ศ.2513 กองวางแผนการศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมทางวิชาการเรื่อง "ปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กไทย" ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติท่าราชวรดิฐ ก่อนเข้าประชุมกองวางแผนการศึกษาได้ออกแบบทดสอบสำรวจประเมินความเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม 140 คน ปรากฏว่าร้อยละ 55 เห็นควรเริ่มสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 5 ที่เหลืออีกร้อยละ 45 มีความเห็นแตกไปหลายประการ (สยามรัฐ 2513:1, 16)

ในปี พ.ศ.2514 ศูนย์ภาษาอังกฤษโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ร่วมกับประธานคณะกรรมการประสานงานระดับชาติของโครงการสอนภาษาอังกฤษทำ "ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย" เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณา ปรับปรุงนโยบายและหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่คนไทย (พรณีนี สาริก 2514:58 และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2525:12)

ระยะก่อน 14 ตุลาคม 2516 กระทรวงศึกษาธิการและสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาวิจัยและประชุมสัมมนาเพื่อที่จะปรับปรุงการศึกษาทุกระดับอยู่แล้ว และระยะหลัง 14 ตุลาคม 2516 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา เพื่อวางแนวทางการปฏิรูปการ

ศึกษาเสนอต่อรัฐบาล และได้จัดตั้งอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งเป็นผลให้เกิดหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ขึ้น ในหลักสูตรฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาได้เลย

การดำเนินการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นความเคลื่อนไหวในการที่จะปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนไทยทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก

นโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

แม้ว่าหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 จะไม่กำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษไว้ แต่ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ยังคงดำเนินต่อไป คือ

จากรายงานผลการประชุมปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาจุดหมาย (Aims) หลักการ (Principles) และโครงสร้าง (Structure) ของหลักสูตรประถมศึกษาของคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน-2 กรกฎาคม 2517 ณ วังตะไคร้ จังหวัดนครนายก ได้กล่าวถึงวิชาภาษาอังกฤษว่า จะไม่เป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการที่ว่า หลักสูตรประถมศึกษาเป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและรักษารวมชาติของภาษาที่ว่า เด็กจะต้องเรียนรู้ให้เกิดทักษะในภาษาของตนให้ได้ก่อนภาษาอื่น นอกจากนี้ความจำเป็นบางอย่างที่ต้องรู้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สามารถสอนในรูปประสบการณ์ของชีวิตได้ ไม่จำเป็นต้องจัดสอนเป็นวิชาหนึ่งขึ้นมา ("เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา." กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. สบ.5.2.2.1/6 เอกสารหมายเลข 28. 2517)

เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2518 คณะรัฐมนตรีมีมติว่า

การศึกษาระดับต้นจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีการสอนภาษาไทยแต่เพียงภาษาเดียว และตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไปให้มีการสอนภาษาต่างประเทศโดยถือเป็นวิชาเลือกได้ ให้ถือว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ถือเป็นภาษาที่สามโดยเท่าเทียมกัน

(กระทรวงศึกษาธิการ 2511:1-2)

จากมติของคณะรัฐมนตรีครั้งนี้ปรากฏว่า โรงเรียนที่เคยสอนภาษาต่างประเทศอยู่แล้ว ก็ทำได้ดำเนินการเลิกสอนไม่ ยังคงสอนอยู่ตามเดิม ทั้งนี้เพราะเหตุผลหลายประการคือ

1. ความเคยชินของครูที่เคยสอนอยู่ก่อน ครูบางคนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนก็คงอยากสอนต่อไป ครูบางคนถึงแม้จะไม่ค่อยชอบสอนเท่าไรนัก แต่เมื่อสอนอยู่แล้ว ก็คงอยากสอนต่อไป ก็คิดว่าจะต้องเปลี่ยนวิชาสอน

2. ความนิยมของผู้ปกครอง นักเรียนที่ชอบให้บุตรหลานของตนได้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เล็ก ก็คงอยากให้โรงเรียนนั้นสอนต่อไป

3. เกี่ยวกับชื่อเสียงของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนใดเปิดสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ก็ถือว่าโรงเรียนนั้นมีครู มีอุปกรณ์การสอนพร้อมจะเป็นโรงเรียนที่ได้รับความนิยม (นพมาศ รัตนปริดากุล 2523:7)

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเกี่ยวกับนโยบายสอนภาษาอีกครั้งหนึ่ง และมีมติเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2520 ว่าให้ยกเลิกการสอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาในระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนทุกเชื้อชาติเรียนรู้ภาษาไทยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2511:2) เมื่อได้มีการแถลงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2520 ต่อสื่อมวลชน โดยกระทรวงศึกษาธิการสั่งห้ามสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เพื่อให้เป็นไปตามแผนการศึกษาของชาติฉบับใหม่จะมุ่งให้เด็กเรียนภาษาไทยและจริยธรรมวัฒนธรรมไทยมากขึ้น โดยห้ามสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษา จะสอนได้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาเท่านั้น (สยามรัฐ 2520:1, 12) ปรากฏว่าได้มีปฏิกริยาต่อต้านจากสื่อมวลชนและประชาชนจำนวนมากในเรื่องนี้ โดยเฉพาะที่ไม่ได้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ในการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งจัดแบ่งกลุ่มผู้ให้ความคิดเห็นออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วย กลุ่มผู้มีความเห็นกลาง ๆ และกลุ่มผู้ที่เห็นด้วยกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (ทิพพิศ อ่องแสงคุณ 2521:7)

ความคิดเห็นของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย

กลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับการเลิกสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษามีเหตุผลว่าทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน (ชนะ รุ่งแสง 2520:1, 12) เด็กขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่เล็กซึ่งเป็นช่วงวัยที่จะฝึกฝนภาษาต่างประเทศได้ดี (ยุพศิริ (นามแฝง) 2520:4) เด็กควรมีโอกาสเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุน้อย ทั้งนี้เพราะการที่เด็กสามารถเรียนภาษานั้น ๆ ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับภาษานั้นมากขึ้น (ภัสสร สิงคาลวณิช 2521:46-56) การ

เรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นการวางรากฐาน ทำให้เด็กเรียนได้มีการค้นคว้าศึกษาหาความรู้อย่างกว้างขวาง การเลิกสอนทำให้เกิดผลเสียคือ เด็กจะไม่รู้ภาษาอีกภาษาหนึ่งอย่างรวดเร็ว (อาຈິณ มารีประสิทธิ์ 2520:8) เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจ คือเด็กที่มีฐานะดีจะไปเรียนต่างประเทศกันมากขึ้น และจะทำให้เกิดปัญหาที่จะต้องเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาต่อไป (ทิว ภูงา 2520:8)

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีความเห็นกลาง ๆ

กลุ่มบุคคลที่มีความเห็นเป็นกลาง เห็นว่าการจะสอนภาษาต่างประเทศเมื่อไรนั้น ไม่ใช่ปัญหาสำคัญ ปัญหาสำคัญอยู่ที่วิธีการสอนของครู ถ้าสอนให้ได้ผลก็มีประโยชน์ทั้งนั้น ไม่จำเป็นต้องรอนโต (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2520:4) ความพร้อม ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่จะจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดผลดี ถ้าโรงเรียนพร้อมเมื่อไรก็น่าจะจัดสอนได้ แต่ถ้าหากไม่พร้อมเปิดสอนไปก็เป็นการสูญเปล่า (สุน อมรวิวัฒน์ 2520:4) การเรียนภาษาต่างประเทศไม่เป็นของเสียหายแต่ประการใด เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ และเป็นผลดีในการศึกษาวิชาการด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามต้องศึกษาและเห็นความสำคัญของภาษาไทยให้ดีที่สุดเสียก่อน ส่วนภาษาต่างประเทศจะเรียนอย่างไร เมื่อไร กำหนดระดับชั้นเรียนแค่ไหน อย่างไร ต้องเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (บุญสม มาร์ติน 2520:8) การเรียนจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเมื่อไรนั้น ไม่ใช่เป็นปัญหาสำคัญแต่เรียนอย่างไร ให้รู้ภาษาอังกฤษขนาดใช้งานได้ การที่คนเดิยนี้รู้ภาษาอังกฤษไม่ดีเท่าคนสมัยก่อน เพราะสภาพการศึกษาและสิ่งแวดล้อมบางอย่างที่แตกต่างกัน เช่น สมัยก่อนตำราเรียนหลายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนภาพยนตร์ในสมัยนั้นเป็นภาพยนตร์นิ่ง ซึ่งมีตัวหนังสือแสดงบทสนทนาเป็นภาษาอังกฤษยังไม่มีการแปลภาพยนตร์ นักเรียนสมัยนั้นจึงได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษหลายทางและเกือบตลอดเวลา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงดีกว่าเด็กในปัจจุบัน (คึกฤทธิ์ ปราโมช 2520:7)

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ที่เห็นด้วย

กลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการเลิกสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้เหตุผลว่าตามหลักจิตวิทยาเด็กในชั้นประถมศึกษาควรมีความรู้ความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาเกี่ยวกับภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติให้ดีที่สุดเสียก่อน (จรรยา สุวรรณทัต 2513:50; ภิญญู สาร, สัมภาษณ์) ภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องเรียนตั้งแต่เล็ก ๆ สามารถจะเรียนได้ทุกเมื่อถ้าบุคคลนั้นมีภาวะพร้อมที่จะมองด้านข้อแตกต่างของภาษาอังกฤษกับภาษาไทยได้ การสอนดีและ

มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (ครู (กลางเก่า-กลางใหม่) 2520:6 และภิญโญ สาธร, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ครูระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มักจะมีวุฒิค่า ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่จะสอนเด็กในระดับนี้ให้เข้าใจได้อย่างง่ายดาย จึงทำให้เกิดผลกับนักเรียนคือ จะจำความรู้ภาษาอังกฤษที่ผิด ๆ ไป โดยเฉพาะการออกเสียงซึ่งภาษาอังกฤษมีลักษณะทางภาษาที่แตกต่างจากภาษาไทย โดยที่ครูไม่สามารถเปรียบเทียบข้อแตกต่างให้นักเรียนเข้าใจได้ เด็กจะเกิดความสับสน เพราะภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาแม่ การได้รับความรู้ที่ผิดเสียตั้งแต่เริ่มเรียน ตลอดจนความไม่รู้จักความไม่กระจ่างความไม่เข้าใจ ในการสอนประโยคภาษาอังกฤษ จะทำให้เกิดความสับสนขึ้นทีละเล็กละน้อย และเพิ่มมากขึ้นตามระดับขึ้น ซึ่งเป็นการยากมากที่จะแก้ไข ผลที่สุดจะเกิดความเบื่อ กลายเป็นความฝังใจเกลียดภาษาอังกฤษ และมีทัศนคติไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ ในส่วนของอุปกรณ์การสอนรวมทั้งหนังสือสำหรับสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ ยังไม่ดีพอไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก คำราชาเรียนดี ๆ มีน้อยมาก และนักเรียนที่เรียนจบภาษาอังกฤษในระดับนี้เชื่อว่านำไปใช้ได้ เพราะเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้นักเรียนไปเรียนต่อในระดับสูง นักเรียนจำนวนมากออกจากโรงเรียนไปแล้วไม่ได้้นำภาษาอังกฤษไปใช้เลยในการประกอบอาชีพ แม้แต่วงการรัฐบาลก็แทบไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษ วันแต่ตำแหน่งหัวหน้าชั้นสูงเท่านั้นที่ติดต่อกับชาวต่างประเทศที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ เป็นการเสียเวลา เสียเศรษฐกิจของชาติมากมายดังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ภิญโญ สาธร) และอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์) ว่า จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ถูกต้องกับชีวิตของเด็กแต่ละคน คิดถึงเด็กส่วนมากที่จะนำไปเป็นประโยชน์ข้างหน้าเป็นใหญ่ จริงอยู่ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ผู้ต้องการรู้ภาษาอังกฤษก็สามารถชวนช่วยด้วยตนเองได้ (แก้วมรกต (นามแฝง) 2513:7, 9, 12; ครู (กลางเก่า-กลางใหม่) (นามแฝง) 2520:6 และนายสมจิตร (นามแฝง) 2520:6)

เกี่ยวกับนโยบายการห้ามสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษา ชงค์ วงษ์พันธ์ (2520:1, 12) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่มีหลักสูตรที่ไหนออกมาอย่างนี้ นอกจากจะจำกัดเวลาสอนว่า สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง ถ้าออกเป็นหลักสูตรห้ามไม่ให้สอนภาษาต่างประเทศจริง ๆ แล้ว ก็อาจจะหาวิธีอื่นนำมาสอนเพิ่มได้ อาจจะเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรที่สอนกันเป็นกลุ่ม ๆ นอกเวลาเรียน ซึ่งทำให้ถือว่าไม่เป็นการผิดกฎหมาย แต่จะมาห้ามไม่ให้สอนเลยคงไม่มีหลักสูตรที่ไหนจะออกมาเช่นนี้ โดยทั่ว ๆ ไปหลักสูตรต่าง ๆ ที่จะนำออกมาใช้ จะไม่มีการห้ามสอนภาษาใดทั้งนั้น นอกเสียจากจะจำกัดเวลาสอนว่าสัปดาห์หนึ่งจะต้องสอนกี่ชั่วโมง

นอกจากนี้ พรหมณี สาคริก (2520:6) ได้แสดงทัศนะตามหลักวิชาการว่า การกำหนดนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา นั้น อาจจัดได้ 3 แบบคือ แบบบังคับให้มีการสอน แบบบังคับไม่ให้มีการสอน และแบบไม่บังคับให้มีการสอน แต่ละแบบมีข้อดี ข้อเสีย และข้อที่ควรจะต้องดำเนินการต่างกัน

แบบแรก คือ บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เป็นวิธีปฏิบัติกันมาแต่เดิม เพราะหลักสูตรเก่ารวมทั้งหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2503 กำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 วิธีนี้ก่อให้เกิดผลดี ดังต่อไปนี้

1. เป็นการสนองความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษโดยเร็วที่สุด
2. เป็นการสนองความต้องการของผู้เรียนที่อยากเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ หรือมีความสนใจ และสามารถเรียนได้ดี
3. เป็นการเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีครูภาษาอังกฤษที่มีวุฒิและคุณสมบัติพอที่จะสอนในระดับนี้ และมีความพร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ผลดี ได้ทำหน้าที่อย่างดีและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ
4. เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียนที่รู้แน่ๆว่ามีฐานะทางสติปัญญา และเศรษฐกิจดีพอที่จะเรียนถึงชั้นอุดมศึกษาได้เริ่มเรียนในวัยอันควร
5. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ไม่รู้แน่หรือไม่คาดว่าจะมีโอกาสเรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ประโยชน์จากการสอนในระดับนี้

ผลเสียของการจัดแบบบังคับให้มีการสอน มีดังนี้

1. เกิดความสูญเปล่าทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและเวลาที่ใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ และก่อปัญหาให้แก่การสอนในระดับสูงขึ้นไป
2. นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะได้รับประสบการณ์ที่ล้มเหลวมากกว่าประสบความสำเร็จ
3. นักเรียนจำนวนไม่น้อยที่เรียนด้วยความจำใจ เพราะไม่เห็นประโยชน์ หรือเพราะไม่มีความถนัดและความสามารถ ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้เท่าที่ควร

4. ยากที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ เพราะมีปัญหาทั้งด้านคุณภาพของครูซึ่งมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และทั้งด้านนักเรียนซึ่งขาดความสนใจที่จะเรียน

5. ทำให้นักเรียนที่ไม่สนใจหรือไม่ต้องการหรือไม่มีความจำเป็นที่จะเรียนภาษาอังกฤษขาดโอกาสที่จะใช้เวลาสัปดาห์ละ 3-5 ชั่วโมง ตลอดช่วง ป.5-7 เรียนวิชาอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่เขาเมื่อจบการศึกษาออกไปแล้ว

แบบที่สองคือ บังคับไม่ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจะเกิดผลคือ คือ

1. เปิดโอกาสให้ยุดปัญหาที่เรื้อรังมาเป็นเวลานาน กล่าวคือ การสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้ผลเพราะครูที่เริ่มต้นส่วนใหญ่เริ่มผิด ๆ และครูระดับสูงขึ้นไปบางส่วนก็เพิ่มความผิดพลาดต่าง ๆ ให้มีปริมาณมากขึ้นหรือฝังลึกยิ่งขึ้น ในขณะที่บางพวกที่มีความรู้ความสามารถจะสอนต่อ ต้องมาเสียเวลาแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดเหล่านั้นไปด้วย และสอนไปด้วยทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดม

2. นักเรียนบางส่วนที่อาจจะได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาอื่น ๆ เช่น เกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นของเขามีโอกาสเรียนวิชาดังกล่าว หรือมีโอกาสเรียนภาษาไทยให้สามารถใช้ประโยชน์ในการรู้สื่อความหมาย และหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อจบออกจากโรงเรียนไปแล้ว แทนภาษาอังกฤษได้

3. สะดวกในการจัดหลักสูตรประถมศึกษาเพราะสามารถจัดวิชาต่าง ๆ แทนภาษาอังกฤษในช่วงเวลาที่เคยใช้สอนภาษาอังกฤษได้เลย

ส่วนผลเสียของการจัดแบบบังคับไม่ให้มีการสอน คือ

1. ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่อายุน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะรู้สึกว่าคุณครูที่สอนจะฟังมีฟังได้

2. โรงเรียนที่พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนได้ดี กล่าวคือ มีครูที่มีวุฒิและคุณสมบัติเหมาะสมที่จะสอนในระดับนี้จำนวนมากพอ และมีตำราเรียนและอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นก็จะขาดโอกาสที่จะจัดบริการอันเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและประเทศชาติ

3. ผู้ที่เชื่อว่าการที่ได้มีการสอนภาษาอังกฤษโดยไม่ต้องคำนึงว่า ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อะไรหรือไม่ (เช่น ประเภทที่ครูสอนจบเล่มตำราที่กำหนดให้เรียน แต่นักเรียนเรียนรู้อะไรได้เพียงไหนเป็นคนละปัญหา) จะรู้สึกว่าขาดประโยชน์ที่ควรจะได้รับ

แต่ก็เป็นที่น่าทึ่งกันแล้วว่า แบบนี้จะไม่ใช่นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

แบบที่สามคือ ไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา แบบนี้ควรจะ
เป็นแบบที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับประเทศไทยมากที่สุด เพราะมีประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้

1. เป็นโอกาสดียิ่งที่จะได้มีการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษทั้งประเทศ เพราะถ้าเริ่มการสอนในระดับต้นดี จะช่วยให้การสอนในระดับสูงขึ้น
ไป ซึ่งมีครูและวิธีการเรียนการสอนดีเช่นกัน ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้
เพราะโรงเรียนที่ไม่พร้อมเพราะไม่มีครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมก็ไม่ต้องสอน นักเรียนที่ไม่สนใจ
ภาษาอังกฤษก็ไม่ต้องเรียนและในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสโรงเรียนที่พร้อมจัดการเรียนการสอน
ที่มีคุณภาพตามที่ควรจะเป็นและให้นักเรียนที่สนใจเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษในสภาพที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้

2. โรงเรียนที่เห็นว่ามิใช่ข้อดีที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่น และจะอำนวยความสะดวกให้แก่
นักเรียนของตนมากกว่าภาษาอังกฤษก็มีโอกาสทำได้

3. ไม่เป็นการรบกวนเสรีภาพของโรงเรียนที่พร้อมที่จะสอน และของผู้ปกครองที่
ต้องการให้บุตรหลานของตนได้เรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมปลายด้วย

การจัดแบบไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษนี้จะได้ประโยชน์เต็มที่ ควรจะต้องมีการ
เตรียมการด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดหลักสูตรทั้งระดับประถมและมัธยมให้มีการยืดหยุ่นและคล่องตัวพอสมควร
2. ควรจัดหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน สำหรับผู้ที่ไม่สนใจหรือไม่มีโอกาสเรียน
ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา แต่เกิดมีความสนใจหรือความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษภาย
หลัง โดยจัดครูที่มีวุฒิและคุณสมบัติเหมาะสม จัดเรียนในระยะสั้นแต่มีชั่วโมงเรียนมาก และจัด
หลักสูตรเพื่อสนองความต้องการเฉพาะ เรื่อง

3. ควรตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำหนดวัดและรักษามาตรฐานการสอนภาษาอังกฤษ
โดยมีการกำหนดคุณสมบัติ วุฒิ และมีการทดสอบความสามารถของครูทั้งด้านความรู้ความสามารถ
ในการใช้ภาษา ความเข้าใจวัฒนธรรมและความสามารถในด้านวิชาชีพ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์
สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างจำนวนครูและจำนวนนักเรียน และกำหนดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียน
การสอนต่าง ๆ หน่วยงานดังกล่าว ควรจะรับผิดชอบในด้านการติดตามผล เพื่อรักษามาตรฐาน
ให้คงไว้ด้วย

4. จัดอบรมครูที่เคยสอนภาษาอังกฤษอยู่ และประสงค์จะสอนภาษาอังกฤษต่อไป แต่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยอบรมทั้งด้านเนื้อหาและทักษะทางภาษา และด้านวิธีสอน

5. จัดและสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับสภาพประเทศไทย

และสิ่งที่ควรคำนึงถึงอีก 3 ด้านคือ ด้านจิตวิทยาการเรียนภาษา แม้ว่าการวิจัยทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้อาจจะสนับสนุนให้เริ่มเรียนภาษาแต่เยาว์วัยก็ตาม แต่ถ้าเด็กมีโอกาสจดจำสิ่งผิด ๆ ซึ่งยากแก่การแก้ไขในภายหลัง ก็ควรรอไว้เริ่มเรียนกับครูที่ดีมีแบบเรียนและอุปกรณ์ที่เหมาะสมก็จะได้ผลดีกว่าที่เริ่มเรียนเร็วอย่างผิด ในด้านความต้องการของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนต้องการเรียนและเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียน ประกอบกับได้เรียนกับครูที่ดีและสภาพการเรียนรูที่ดี จะทำให้การเรียนการสอนได้ผลดีในเวลาอันรวดเร็ว ประการสุดท้ายที่ควรคำนึงถึงคือด้านความรู้ภาษาไทยของผู้เรียน ซึ่งจะต้องเรียนรู้และสามารถใช้ได้ จะช่วยให้เรียนภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากการจัดแบบไม่บังคับให้มีการสอน คือ

1. จะมีครูจำนวนหนึ่งที่เคยสอนภาษาอังกฤษ แต่ไม่มีวุฒิ และคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงตนเองให้สามารถสอนวิชาอื่นแทน

2. อาจจะมีบางโรงเรียนที่ไม่มีครูที่มีคุณสมบัติเข้าข่ายที่จะเปิดสอนภาษาอังกฤษได้ทันที แต่มีผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้เปิดสอน

จากข้อคิดที่ได้เสนอมาแล้ว แบบที่สามคือ แบบที่ไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เป็นแบบที่น่าจะได้รับการพิจารณานำมาใช้มากที่สุด แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องนำเอาสิ่งที่ส่งเสริมให้การจัดแบบนี้ดำเนินไปด้วยดี ไปปฏิบัติด้วยกล่าวคือ มีการเตรียมการและดำเนินการด้านกำหนดและวัดมาตรฐานของครูและโรงเรียนที่ต้องการจะสอนภาษาอังกฤษด้านจัดหลักสูตรทั้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาและในระบบนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน เมื่อเขาต้องการที่จะเรียน และด้านเปิดโอกาสให้ครูและโรงเรียนที่ยังไม่เปิดสอนเพราะไม่ถึงมาตรฐานได้มีโอกาสปรับปรุงเพื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติให้สอนต่อไปด้วย

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2520 และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษาในปีการศึกษา 2521 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2520 ในหลักสูตรฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้มีการสอนวิชาภาษาต่างประเทศเลย จึงก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากบรรดาสื่อมวลชนโดยเฉพาะผู้ปกครองพากันเรียกร้องอย่างมากให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป (สุไร พงษ์ทอง เจริญ 2525: 30) โดยฝ่ายผู้ปกครองยินดีให้ลูกหลานเรียนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง และแม้จะเรียนในระดับประถมตอนต้นก็ไม่ว่า ชอบให้เรียน เพราะเห็นความจำเป็นของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเห็นประโยชน์แก่ความก้าวหน้าในการดำรงชีพของบุตรหลานของตนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้โดยมีข้อแม้อยู่ว่า อยากจะให้ใครก็ตามที่มีความรู้ดีทางภาษาอังกฤษเป็นผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพพดี อ่องแสงคุณ (2521:บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ แต่ขอให้รัฐบาลและโรงเรียนดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งในด้านหลักสูตรวิธีสอนและผู้สอน

เมื่อคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความต้องการของประชาชน สภาพเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งหลักการการศึกษาและความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ แล้ว กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศเสียใหม่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2521 ดังนี้

1. ในหลักการในระดับประถมศึกษา ควรให้เด็กได้เรียนภาษาไทย และสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตให้ใช้การได้เป็นอย่างดี เพื่อจะได้มีความรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสามารถสื่อสารทำความเข้าใจติดต่อกันได้ ฉะนั้นในหลักสูตรที่บังคับไว้สัปดาห์ละ 25 ชั่วโมง จึงไม่บรรจุภาษาต่างประเทศไว้ แต่อาจจะอนุญาตให้สอนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมจากหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

2. โดยเหตุที่ในประเทศไทยปัจจุบัน ภาษาอังกฤษได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนโดยเฉพาะในเมืองมากพอควร ได้มีการสอนภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรตั้งแต่ชั้น ม.1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาเป็นเวลาช้านานแล้ว ประกอบกับภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่เสริมความรู้ทางวิชาการแก่ประชาชนในประเทศไทยเป็นอันมาก นอกจากนั้นในการสอนตามหลักสูตร 2503 ก็ได้อนุญาตให้สอนนอกหลักสูตรมาแล้ว จึงเห็นควร

2.1 อนุญาตให้โรงเรียนราษฎร์ที่มีความต้องการมีสภาพเหมาะสมสอนภาษา

อังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 นอกหลักสูตรได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

2.2 เพิ่มชั่วโมงในหลักสูตรประถมศึกษาชั้น ป.5-6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง เพื่อให้ได้ให้โรงเรียนของรัฐ ท้องถิ่นหรือโรงเรียนราษฎร์ที่ไม่ได้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือสอนวิชาศัพท์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่ได้รับอนุญาตให้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน อาจขออนุญาตสอนภาษาอังกฤษให้สืบเนื่องกับที่เรียนมาแล้ว (กระทรวงศึกษาธิการ 2511: 3-4)

เมื่อมติของคณะรัฐมนตรีให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาได้ ดังนั้นในปี พ.ศ.2523 กระทรวงศึกษาธิการจึงมีคำสั่งให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้เป็นวิชาเลือก นอกเหนือไปจากวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตร และในปีเดียวกันนี้กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ชั้น ป.5-6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมงใน 1 ปีการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2523)

เพื่อเป็นการเตรียมการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นประถมปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2525 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แจ้งให้จังหวัดทำการสำรวจข้อมูลบางประการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผลปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเลือกสอนภาษาอังกฤษมาก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525) เหตุผลในการเลือกสอนภาษาอังกฤษ สุชาติา วิยวุฒิ (2525: 68) และ สมาน แสงมลิ (2525:14) ได้กล่าวสอดคล้องกันดังนี้

1. ใช้ครูคนเดียวก็สอนได้ไม่เหมือนวิชาชีพต้องใช้ครูสอนหลายคน บางที่ต้องเชิญคนอื่นหรือวิทยากรท้องถิ่นมาสอน
2. ใช้อุปกรณ์น้อย มีหนังสือเรียนเล่มเดียวมีอุปกรณ์ท่อน้อยก็สอนได้
3. นักเรียนจะได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา เพราะมัธยมศึกษาที่มีเรียนภาษาอังกฤษซึ่งประเด็นนี้อาจเกิดจากความเข้าใจผิด เพราะในระดับมัศึกษากำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก และมีหลักสูตรภาษาอังกฤษ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรที่รับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว และรับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาเลย

4. วิชาการงานนั้นมีเรียนอยู่แล้วในหลักสูตรปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาให้โรงเรียนเลือกสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. ให้พิจารณาสภาพท้องถิ่น ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นและมีประโยชน์เพียงใดแล้ว จึงเลือก
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองให้ทราบว่า การเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา นั้นมิได้เป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไปชั้น ม.1 เพราะหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้น ม.1 นั้น เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษเช่นกัน เด็กอาจจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในชั้น ม.1 ได้ โดยไม่เกิดผลเสียแต่ประการใด
3. ถ้าหากโรงเรียนได้พิจารณาแล้วว่าควรเลือกภาษาอังกฤษให้ใช้เกณฑ์ความพร้อมในด้านครูและการอบรมครูของกรมวิชาการ
4. โรงเรียนควรเลือกสอนภาษาอังกฤษหรือวิชาชีพเพียงอย่างเดียว เพื่อจะได้ช่วยแก้ปัญหาในเรื่องความขาดแคลนครู และเป็นการประหยัดทั้งงบประมาณและอุปกรณ์การสอนอีกด้วย สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนชั้น ป.5 เกินกว่า 4 ห้องเรียน อาจเปิดสอนทั้งภาษาอังกฤษและวิชาชีพได้
5. โรงเรียนที่มีความจำเป็นที่จะเปิดสอนภาษาอังกฤษ และจะต้องจัดอบรมครูที่จะทำการสอน ให้จังหวัดพยายามหาวิธีการแนะนำหรือจัดอบรมภายในวงเงินงบประมาณที่จังหวัดได้รับการจัดสรรไปแล้ว
6. ในโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาอังกฤษให้ใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรแล้ว จัดหาอุปกรณ์การสอนอังกฤษด้วย
7. สำหรับหนังสือพิมพ์เรียนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ ประถมศึกษา ได้ขอขบเพื่อจัดซื้อหนังสือเรียนได้ 50% ของจำนวนนักเรียนชั้น ป.5 แล้ว ส่วนในการจัดสรรของจังหวัดนี้ให้พิจารณาแจกจ่ายให้โรงเรียนที่เปิดสอนตามความเหมาะสม เกี่ยวกับการเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษ ธวัชชัย จันทรานุสรณ์ (2526:32-33) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดไว้ ดังนี้

ข้อดีของการเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษ คือ

1. สะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะโรงเรียนต่าง ๆ ส่วนมากจะมีครูที่เคยสอนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าครูที่สอนวิชาการงานต่าง ๆ ดังนั้นการเลือกสอนให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จึงไม่ได้เพิ่มภาระให้กับคณะครู
2. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา หรือใช้ในชีวิตรประจำวันได้บ้าง

ข้อจำกัดของการเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษ

1. นักเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยส่วนมากไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา จำนวนนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อนั้น ไม่ถึงครึ่งของจำนวนนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมด ยิ่งโรงเรียนในชนบทจะเห็นได้ชัดเจน การสอนวิชาภาษาอังกฤษจึงเป็นการสอนให้กับนักเรียนส่วนน้อยแต่นักเรียนส่วนมากที่เหลือนั้นต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษไปด้วย แทนที่จะได้รับความรู้ในวิชาเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นประโยชน์จริง ๆ ในอนาคตอันใกล้
2. ในตอนแรกนักเรียนอาจจะเกิดความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเป็นของใหม่ที่ตนไม่เคยพบ แต่เมื่อเรียนต่อ ๆ ไปนักเรียนที่รู้ว่าตนไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ก็จะมองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนของตน เมื่อเป็นเช่นนี้ถึงจะมีวิธีการสอนที่ดีเลิศเพียงใด ก็อาจสร้างความรู้สึกรำคาญให้กับนักเรียน ทั้งยังรู้สึกเป็นสิ่งที่น่ารำคาญ และคอยกังวลเมื่อมีการวัดผลประเมินผลตอนท้ายบทเรียน การเรียนการสอนก็จะล้มเหลวไปอย่างน่าเสียดาย
3. มีรายงานวิจัยยืนยันว่าการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ไม่สู้จะประสบความสำเร็จนักในบางแห่งของเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งการสอนภาษาที่สองจะได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดีนั้นจะต้องคำนึงถึงลักษณะวัฒนธรรมทางภาษาที่คล้ายกันอีกด้วย ภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีวัฒนธรรมทางภาษา รูปแบบหลักภาษาไวยากรณ์ที่ต่างกันเช่นนี้ นักเรียนประถมศึกษาที่เรียนวิชาทักษะทางภาษาไทยมาเพียง 4 ปี กลับต้องมาเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มอีกเป็นภาษาที่สอง นักเรียนที่มีพื้นฐานทางการใช้ภาษาไทยที่ไม่ดีพอ มาพบภาษาอังกฤษที่มีวัฒนธรรมทางภาษาที่ต่างจากภาษาไทยไปอีกจะทำให้เกิดสับสน และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งสองนี้ขึ้น

จากสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาเป็นปัญหา ประสบความสำเร็จผลที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพอใจดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดเกณฑ์สำหรับโรงเรียนที่จะพิจารณาเลือกสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้

โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาเลือก โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. ความพร้อมด้านบุคลากร ครูผู้สอนต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด กล่าวคือ

1.1 เคยเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก หรือโทในระดับปริญญาตรีหรืออนุปริญญา หรือ

1.2 มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 ปี และผ่านการอบรมการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร พ.ศ.2521 หรือ

1.3 สนใจในการสอนภาษาอังกฤษ และผ่านการอบรมการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร พ.ศ.2521

ในกรณีที่โรงเรียนใดยังไม่ได้ส่งครูเข้ารับการอบรมก่อนทำการสอนภาษาอังกฤษในปีการศึกษา 2525 แต่มีความจำเป็นที่จะสอนภาษาอังกฤษ ให้ผู้สอนศึกษาวิธีการสอนจากคู่มือครูอย่างละเอียด และสอนตามคู่มือครูจนกว่าจะมีการอบรมครูผู้สอนในโอกาสต่อไป

การอบรมนั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าสังกัดของโรงเรียนที่เลือกสอนภาษาอังกฤษโดยยึดหลักสูตรในการอบรมที่กรมวิชาการกำหนดให้

2. ความพร้อมด้านโรงเรียน

2.1 โรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ตามที่ระบุไว้ในคู่มือครู เช่น บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค และแถบบันทึกเสียงพร้อมทั้งเครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

2.2 โรงเรียนจะต้องมีเวลาเรียนสำหรับภาษาอังกฤษปีละ 200 ชั่วโมง ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการที่ รก.154/2523 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523 เรื่อง เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 โดยจัดตารางเรียนวันละไม่เกิน 1 ชั่วโมง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525:539, 629)

การที่ต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเช่นนี้ เนื่องจากวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่โรงเรียนเลือกสอนกันมาก (ปานตา ใช้เทียมวงศ์ ใน สุนทร อมรวิวัฒน์ แรมสมร อยู่สถาพร และ โสภภาพรณชยสมบัติ, บรรณาธิการ 2524:163) และเพื่อเป็นการสะกิดก้นมิให้โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม

ครูที่ไม่มีคุณภาพตามที่ต้องการ ดำเนินการสอนแล้วก็อาจจะสอนไปอย่างผิด ๆ พลาค ๆ อาจก่อให้เกิดปัญหา และไม่ได้คุณภาพตามแบบเดิมอีก (ศรีวิไล บุญศิริณะ 2524:8)

การดำเนินงานเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

เมื่อมีนโยบายให้เลือกเรียนเพิ่มขึ้นดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรภาษาอังกฤษจึงได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้นในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรและจัดทำสื่อการเรียนตามหลักสูตรที่ยก่างขึ้น โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 จึงเพิ่มมาอีก 1 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่ 5 มวลประสบการณ์ที่จัดเพิ่มให้กับผู้เรียนใหม่นี้ เรียกว่า กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งประกอบด้วยวิชาให้เลือก 2 วิชาคือ ภาษาอังกฤษ และวิชาซึ่งเกี่ยวกับการดำรงชีวิต สำหรับภาษาอังกฤษ หลักสูตรกำหนดให้เรียนทั้งหมด 400 ชั่วโมง ซึ่งคณะกรรมการผู้จัดทำหลักสูตรได้พิจารณาแล้วว่า การจะให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการใช้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ผลนั้น ต้องเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด คือเรียนสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ปีละ 200 ชั่วโมง และเรียน 2 ปี คือในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ในการร่างหลักสูตรภาษาอังกฤษขึ้นมาใหม่นี้ คณะกรรมการได้พิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งเป็นผลให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษามาเป็นเวลานาน และได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านคุณภาพของครู

ครูในระดับศึกษามีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ทั้งหน่วยงานยังไม่สามารถจะบรรจุผู้ที่ได้รับการอบรมหรือสำเร็จวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรงมาสอนวิชาภาษาอังกฤษได้ ครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับนี้จึงมาจากผู้สำเร็จวิชาเอกนานาชาติ ทำให้เกิดปัญหาในด้านวิธีสอน เพราะขาดความรู้ในกลวิธีสอน รวมทั้งขาดความแม่นยำในเนื้อหาวิชาด้วยการสอนผู้เริ่มเรียนนั้น ความถูกต้องในเนื้อหาและวิธีสอนจะเป็นผลดีต่อการเรียนของนักเรียนมาก เพราะผู้เรียนจะได้พื้นฐานที่มั่นคงและเกิดความสนใจที่จะเรียนวิชานี้ต่อไป

การแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพของครูด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. อบรมประจำการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.1 การอบรมระยะสั้น ได้แก่ การอบรมปฏิบัติการเป็นระยะเวลา 3-5 วัน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักวิธีสอนและนำเนื้อหาในหนังสือบางตอนมาศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปสอนได้ถูกวิธี

1.2 การอบรมระยะยาว ได้แก่การอบรม 10 วันหรือ 1 เดือน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักวิธีสอน และนำเนื้อหาในหนังสือมาศึกษาโดยละเอียด สอนเนื้อหาทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษให้ผู้เข้ารับการอบรม

2. ให้คู่มือครูซึ่งบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนบทเรียนแต่ละตอนว่าควรจะมีวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างไรจะบรรลุกิจกรรมในการเรียนอะไรบ้าง จะฝึกนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล สื่อการเรียนที่ควรจะใช้มีอะไรบ้าง และจะแบ่งเนื้อหาที่จะสอนอย่างไรทั้งเนื้อหาในการทบทวน และเนื้อหาใหม่แต่ละตอนจะใช้เวลาเท่าใด รวมทั้งการวัดผลด้วย

ด้านตำราเรียน

เด็กในวัย 10-12 ปีนั้นชอบกิจกรรม ชอบทำงานเป็นกลุ่ม ต้องการความสนุกสนาน และขณะเดียวกันก็รู้จักใช้เหตุผล ต้องการแสดงความสามารถของตนให้คนอื่นเห็น ดังนั้นตำราเรียนจะต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กต้องการ จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน นั่นคือบทเรียนควรจะมุ่งทางด้านให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ มีกิจกรรมกลุ่มให้เด็กได้ทำร่วมกัน แต่ละครั้งให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนสนุก น่าเรียนน่ารู้ ทุกวันได้เรียนรู้ของใหม่และบทเรียนไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป ไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือเบื่อหน่ายตำราเรียน สำหรับเด็กวัยนี้จึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมาก เพราะถ้าตำราเรียนไม่สอดคล้องกับลักษณะของเด็ก จะทำให้เด็กเบื่อหน่าย และในที่สุดจะกลายเป็นความรู้สึกต่อต้านวิชาภาษาอังกฤษไปโดยง่าย

ด้านจำนวนนักเรียน

ตามหลักสากลนั้น ชั้นเรียนภาษาไม่ควรจะมีจำนวนเกิน 15 คน ดังนั้นจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในแต่ละชั้นในโรงเรียนทั่วไปในประเทศไทยนั้นจึงถือว่าเป็นชั้นใหญ่ทั้งสิ้น ครูดูแลไม่ทั่วถึง ผลการเรียนจึงไม่สู้ดีนัก นักเรียนที่สนใจมีความถนัดทางภาษาซึ่งมีจำนวนไม่มากนักเท่านั้นที่จะเรียนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

การแก้ไขด้านจำนวนนักเรียนนี้ โดยใช้วิธีการจัดกลุ่มและกิจกรรมการสอน ไม่ควรยึดครูเป็นจุดศูนย์กลาง (teacher-centered technique) ดังที่เคยปฏิบัติมา นั่นคือครูเป็นผู้ดำเนินการสอนแต่เพียงผู้เดียว การฝึกทุกตอนครูเป็นผู้ควบคุมโดยตลอด เมื่อมีนักเรียนมากครูจึงฝึกได้ไม่ทั่วถึง ในที่สุดผู้ที่ได้ทำกิจกรรมตามที่ครูประสงค์ ก็คือนักเรียนเก่งในชั้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การที่ถูกต้องควรจะเปลี่ยนไปเป็นการยึดผู้เรียนหรือกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง (student

activity-centered technique) วิธีการแบบหลังนี้จะยึดกิจกรรมในกลุ่มเป็นสำคัญ การสอนเนื้อหาเกือบทุกตอนจะตามมาด้วยกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกัน

การจัดกิจกรรมในกลุ่มมีวิธีการดังนี้

1. ชั้นเรียนแต่ละชั้นควรมีนักเรียนที่มีความสามารถคละกันทั้งเด็กเก่งและอ่อน เพื่อให้เด็กเก่งเป็นตัวอย่างในการเรียนแก่เด็กอ่อน และทั้ง 2 ฝ่ายจะได้เรียนรู้การให้และการรับเป็นการสอนวิธีการดำเนินชีวิตในสังคมไปในตัว
2. ในแต่ละชั่วโมง เมื่อมีเนื้อหาที่จะทบทวนหรือเนื้อหาใหม่ ครูจะสอนนักเรียนทั้งห้อง เพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน เสร็จแล้วให้นักเรียนแยกกลุ่มเพื่อฝึกกิจกรรมอันเดียวกันในกลุ่ม เป็นการเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ และได้รับการฝึกอย่างทั่วถึง การแบ่งกลุ่มนั้นอาจจะเป็นกลุ่มเล็กตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปถึงกลุ่ม 8 คนก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของบทเรียน กลุ่มที่แบ่งนี้ไม่ควรจะตายตัวตลอดทั้งภาคเรียน ควรเปลี่ยนแปลงบ้าง เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานกับคนอื่น ๆ ไม่มีความจำเจในแต่ละกลุ่มนั้นควรจะเป็นกลุ่มผสม มีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน
3. ตั้งหัวหน้ากลุ่ม (tutor) ซึ่งจะทำหน้าที่แทนครูในแต่ละกลุ่ม รับคำสั่งจากครูว่าในแต่ละครั้งจะต้องทำกิจกรรมอย่างไรในกลุ่มบ้าง หัวหน้ากลุ่มนั้นอาจจะเป็นคนที่เก่งหรือไม่ก็ได้ แต่จะต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบดี สามารถเป็นผู้นำได้และในบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ช่วยฝึกบทเรียนเพิ่มเติมให้แก่เพื่อนที่เรียนอ่อนด้วย (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2526:47-50)

ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเกี่ยวกับวิธีสอน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาวิธีการสอนที่ได้นำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมกับจุดหมายและสภาพการณ์ของสังคมมาโดยลำดับ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ และแนวการสอนแบบต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่แต่เดิมมาจนถึงแนวคิดใหม่ ๆ เรียงตามลำดับได้ดังนี้

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation Method) เป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่เริ่มต้นมีการสอนภาษาอังกฤษ เพราะในระยะแรกที่สอนภาษาอังกฤษนั้นต้องการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อให้เข้าใจและวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ฉะนั้นวิธีการสอนคือให้รู้หลักไวยากรณ์และวิธีการแปล โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้กฎเกณฑ์ใน

การใช้ภาษา มีความเข้าใจในหลักไวยากรณ์อย่างแม่นยำ ต้องท่องจำกฎเกณฑ์ หลักต่าง ๆ คำยกเว้นและการแปล ในการสอนใช้การแปลเป็นสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจทั้งการสอนความเข้าใจในภาษาและการแสดงออกทางภาษา ผูกให้แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยใช้พจนานุกรมทั้งสองภาษาเป็นอุปกรณ์ในการแปล

การสอนแบบไวยากรณ์และแปลมุ่งทางด้านการอ่าน และการเขียนมากกว่าจะเป็น การฟังการออกเสียงและการพูด อาจจะเหมาะสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้ กิจกรรมสอนมาก ให้ท่องจำกฎเกณฑ์และคำศัพท์ให้มากก็เข้าใจ ข้อจำกัดของวิธีการสอนแบบนี้คือ

1. ผู้เรียนเรียนรู้เฉพาะกฎเกณฑ์ ตลอดจนข้อยกเว้นต่าง ๆ และทำแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับกฎที่เรียนเท่านั้น กฎไวยากรณ์ที่ยึดเป็นหลักของวิธีสอนแบบนี้ นักไวยากรณ์กำหนดจาก ภาษากรีก และลาติน ซึ่งเป็นภาษาที่ตายแล้ว จึงมีลักษณะ เป็นการสอน "เกี่ยวกับภาษา" ไม่ใช่ การสอน "ภาษา" ซึ่งใช้กันอยู่ในปัจจุบัน
2. ผู้เรียน รู้เพียงความหมายของคำศัพท์ แต่ไม่ได้ฝึกการใช้ให้ถูกต้อง จึงทำให้ ไม่มีประโยชน์ใช้ในรูปแบบประโยคไม่ได้ ครูจะใช้วิธีแปลเป็นสื่อในการสอนโดยมีพจนานุกรมเป็น เครื่องช่วยแต่ก็ทำให้เกิดปัญหา เพราะคำศัพท์ส่วนมากไม่ได้มีคำแปลตายตัวเพียงความหมายเดียว
3. ผู้เรียนไม่มีโอกาสฝึกทักษะการฟังและการพูด ทำให้ผู้เรียนไม่อาจใช้ภาษาได้ คล่องแคล่ว
4. ผู้เรียนไม่สามารถจะอ่านข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษได้เข้าใจแจ่มแจ้งทันที เพราะ ต้องแปลกลับเป็นภาษาไทยเสียก่อน ทำให้เป็นการเสียเวลา
5. การใช้ภาษาไทยมาช่วยในการสอนทำให้เกิดความสับสน เพราะลักษณะของ โครงสร้างภาษาต่างกัน ทำให้การแปลคำต่อคำนั้นอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ และผิด หลักธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์

ในทางปฏิบัติวิธีสอนแบบนี้ สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน คือ ตัวครู ครูที่ใช้วิธี สอนนี้ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถมาก เพราะส่วนใหญ่ใช้การแปลให้นักเรียนเข้าใจ ไม่ได้เน้นการฝึกให้ใช้ได้ แม้จะต้องสอนนักเรียนที่ละจำนวนมากก็ไม่มีปัญหา

บทบาทของครูที่สอนโดยใช้วิธีนี้ จะเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามหนังสือแบบเรียนเท่านั้น หน้าที่ ที่สำคัญที่สุด คือ การสอนหนังสือให้จบเล่มภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น หน้าที่และบทบาทของผู้ เรียน คือ รับฟังสิ่งที่ครูอธิบาย และท่องจำให้ขึ้นใจ โดยไม่มีการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

แต่อย่างใด กล่าวได้ว่าหนังสือเรียนคือหัวใจ คือสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล

วิธีสอนแบบตรง (Direct Method)

นักการศึกษาในสมัยต่อมา มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ภาษา การเข้าใจภาษา จากการฟังบ่อย ๆ จะทำให้มีความเข้าใจและสามารถพูดได้ถูกต้อง จึงเกิดมีวิธีการสอนนี้ขึ้นโดยเลียนแบบการเรียนรู้ภาษาแม่ การสอนวิธีนี้ไม่มีการแปลเลย ใช้ภาษาอังกฤษโดยตรงตลอด เน้นการฝึกมากกว่าการเรียนรู้ทฤษฎี พยายามให้ผู้เรียนเข้าใจโดยใช้อุปกรณ์และกริยาท่าทางประกอบ ถือว่าภาษาพูดเป็นภาษาที่ใช้เป็นอันดับแรก การสอนจึงเน้นการออกเสียงให้ถูกต้องโดยการเลียนแบบ ทำให้ผู้เรียนกล้าพูดและมีความมั่นใจ การสอนวิธีนี้จะได้ผลดีหากผู้สอนเป็นผู้ที่พูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่วและถูกต้อง จำนวนนักเรียนต้องไม่มากนัก ตลอดจนต้องมีเวลาในการฝึกหัดได้เพียงพอ

วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio Lingual Method) เป็นวิธีสอนที่เริ่มยึดหลักทางภาษาศาสตร์เป็นสำคัญ เน้นทักษะการฟังและการพูดก่อนแล้วจึงถึงการอ่านและการเขียนตามลำดับ จะต้องฝึกปากเปล่าจนคล่องเสียก่อน จึงจะสรุปกฎเกณฑ์ ในการสอนจะเริ่มด้วยการออกเสียงโครงสร้าง (ไวยากรณ์) คำศัพท์ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่จำเป็นต้องนำไปฝึกในเรื่องโครงสร้างเท่านั้น แล้วตามด้วยการเขียนและการอ่าน จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจะได้เริ่มจากการเลียนแบบทั้งสิ้น ท่องจำรูปประโยคเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา แต่ไม่เข้าใจความหมาย จึงไม่สามารถที่จะประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้

การสอนแบบเอกัตภาพ (Individualized Instruction) เมื่อพบว่าการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีฟัง-พูดได้ผลและเป็นประโยชน์เฉพาะการเรียนรู้ในระยะแรกเท่านั้น ไม่เอื้อให้การเรียนขยายก้าวหน้าต่อไป เพราะการเรียนถูกจำกัดอยู่ในสถานการณ์ที่ควบคุมตลอดเวลา ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดแบบอย่างการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้ จึงเปลี่ยนแนวการสอนใหม่โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการศึกษาที่เน้นถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ซึ่งมีวิธีการเรียนและสนใจในเนื้อหาต่างกัน ในการสอนนั้นครูจะสอนพร้อมกันทั้งห้องหรือครึ่งห้อง แล้วแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย มีหัวหน้าประจำกลุ่มแต่ละกลุ่มทำงานที่ครูมอบหมาย ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมได้ตามความสนใจและประเมินผลด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

วิธีการสอนแบบเอกัฒาภาพนี้ ให้นำมาใช้ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2515 โดยศูนย์ ภาษาอังกฤษทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (CIEL) ซึ่งเริ่มทดลองสอนที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น และโรงเรียนสวนสกุณ โดยใช้อุปกรณ์ JILAP เป็นแบบเรียนและวิธีสอน โรงเรียนที่ นำวิธีสอนแบบนี้ไปใช้ ได้แก่ โรงเรียนสาธิตของทบวงมหาวิทยาลัย มี โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนเอกชนอีกหลายแห่ง ซึ่งมีโรงเรียนมาเตร์เคื่อ โรงเรียนวาสุเทวี เป็นต้น ปัจจุบันเหลือโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แห่งเดียวที่ยังคงใช้การสอนแบบเอกัฒาภาพ และอุปกรณ์ของ JILAP อยู่ สาเหตุที่การสอนแบบนี้ไม่แพร่หลายเนื่องจากปัญหาทางการ การบริหาร การเรียนการสอน ซึ่งทั้งครูและนักเรียนไม่ชินกับวิธีการ ตลอดจนขาดแคลนอุปกรณ์ และความร่วมมือ

JILAP มาจากคำว่า Jacaranda Individualized Language Arts Program ซึ่งเป็นโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เขียนขึ้นโดย Dr. F. Johnson JILAP ไม่ใช่ หนังสือแบบเรียนเพียงเล่มเดียว แต่เป็นแบบเรียนและอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล อุปกรณ์การสอนนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสามารถจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างได้ผล ช่วยให้ครูมีเวลาศึกษานักเรียนมากขึ้น ช่วยนักเรียนได้ มากขึ้น ช่วยให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง และสามารถเรียนร่วมกับผู้อื่นใน ชั้นที่มีขนาดต่าง ๆ กัน และด้วยลักษณะบทเรียนต่าง ๆ กันอย่างได้ผล

อุปกรณ์ JILAP ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนขณะนี้ มี 2 ชุด คือ JILAP Stage I และ Stage II สำหรับ Stage II คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ชาวไทยและต่างประเทศได้รับเนื้อหา ให้เข้ากับนักเรียนไทยมากขึ้น

1. Teachers Manual เป็นคู่มือครู ซึ่งจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวความคิดและ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดห้องเรียน รายละเอียด เกี่ยวกับอุปกรณ์และบทเรียนที่กำหนดเป็น unit เพื่อใช้สอน oral lessons และวิธีใช้อุปกรณ์ ทั้งหมด

2. Readiness Kit เป็นอุปกรณ์ที่ฝึกความพร้อม เตรียมให้นักเรียนคุ้นเคยกับการ เรียนด้วยตนเอง และปูพื้นฐานทักษะทางภาษา เช่น ฝึกสังเกตตัวอักษร อ่านคำ และเรียนรู้ความ หมาย เป็นต้น

3. Reading Kit เป็นอุปกรณ์ฝึกทักษะทางการอ่าน นักเรียนจะได้ฝึกตั้งแต่อ่านตัวอักษร คำวลี และประโยคจาก word stacks ต่อจากนั้นก็ฝึกและพัฒนาทักษะทางด้านความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านจาก Reading Cards, Reading Extension Cards และ Library Books

4. Listening and speaking Games เป็นอุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางการพูด การฟัง เป็นการสร้างสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่ฝึกแล้วใน Oral Lesson ในสภาพที่เป็นจริง

5. Writing Pads เป็นอุปกรณ์ที่ใช้พัฒนาทักษะทางการเขียน เริ่มจากง่าย ๆ เช่น การลากเส้น คัดคำตามจุดไข่ปลา จนถึงการเติมคำหรือข้อความในประโยคให้สมบูรณ์

อุปกรณ์ JILAP Stage II ต่อเนื่องจาก Stage I แต่เน้นทักษะการอ่านและการเขียนมากขึ้น

การจัดห้องเรียน

การจัดห้องเรียนตามระบบวิธีแบบ JILAP จะต่างไปจากการจัดห้องเรียนทั่ว ๆ ไป เพื่อเอื้อให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองความต่างระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ คือจะจัดแบ่งหน่วยเรียนออกเป็นหน่วยต่าง ๆ เช่น มุมฝึกการอ่าน มุมที่นักเรียนทำงานส่วนตัว หรือจัดเป็นที่ว่างค่อนข้างกว้าง มักอยู่ไกลจากหน่วยอื่น ๆ ใช้เป็นที่สอน

การจัดช่วงเวลาและกิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนแบบ JILAP จะแบ่งช่วงเวลาออกตามกิจกรรมดังนี้คือ

1. Planning Circle เป็นช่วงต้นของชั่วโมงการสอน นักเรียนทุกคนจะมาพบกับครูเป็นการเตรียมหรือซักซ้อมความเข้าใจของนักเรียนก่อน แต่ละคนจะเรียนอะไร หรืออาจจะเริ่มด้วยการกล่าวทักทาย เล่มเกมง่าย ๆ และที่สำคัญที่สุดคือ การวางแผนงานของนักเรียน แต่ละคนควรจะทราบว่า ตนต้องการทำกิจกรรมอะไรบ้างในชั่วโมงนี้

2. Material Use ในช่วงนี้นักเรียนจะใช้อุปกรณ์ JILAP ในการเรียนภาษาอังกฤษ ส่วนครูมีหน้าที่ 2 อย่างคือ สอน Oral English และช่วยนักเรียนแต่ละคนในขณะที่เขาทำงาน

2.1 Oral English ครูจะสอน Oral English โดยใช้หนังสือภาพ I can Speak English และคู่มือครู (Teachers Manual) ซึ่งบรรจุเนื้อหาที่จะสอนไว้เป็น unit แต่ละ unit ประกอบด้วยแบบฝึกการออกเสียง (Pronunciation) การลงน้ำหนักเสียง (Stress)

จังหวะของเสียง (Rhythm) สำเนียงภาษา (Intonation) โครงสร้างประโยค (Sentence pattern) และเกมภาษา

ในการสอนแต่ละครั้ง ครูจะจัดกลุ่มนักเรียนประมาณกลุ่มละสิบถึงสิบห้าคน เพื่อให้ครูมีโอกาสเอาใจใส่นักเรียนแต่ละคนได้อย่างทั่วถึง การแบ่งกลุ่มนักเรียนมักจะฝึกเอาพื้นฐานความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ครูจึงสามารถฝึกนักเรียนได้ทั่วถึงและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างนักเรียน

2.2 Individual work นอกจากสอน Oral English ครูจะต้องมีเวลาช่วยนักเรียนในขณะที่นักเรียนใช้อุปกรณ์ JILAP ฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา เทคนิค วิธีการช่วยนักเรียนมีมากมายหลายวิธี แต่ครูจะช่วยเฉพาะนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจริง ๆ เพราะจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ของระบบการเรียนการสอนแบบ JILAP คือ ต้องการฝึกให้นักเรียนรู้จักวางแผนและเรียนด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบ และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของตนได้

3. Reporting Circle ตอนท้ายชั่วโมง นักเรียนทั้งชั้นจะมารวมที่ Speaking Centre อีกครั้งหนึ่ง เพื่อรายงานผลการทำงานของตน อาจจะนำผลงานมาแสดงให้เพื่อนดู ครูจะตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ที่นักเรียนพบขณะทำ Individual work ครูอาจจะเล่นิทานภาษาอังกฤษสั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และได้มีโอกาสฝึกการฟังและการพูดไปในขณะเดียวกัน

การประเมินผลการเรียน

การเรียนการสอนเป็นรายบุคคล โดยใช้วัสดุของ JILAP นี้จะมีวิธีวัดผลรวมอยู่ในบทเรียนอยู่แล้ว เพราะนักเรียนแต่ละคนจะต้องเรียนไปที่ละชั้นตามความสามารถของแต่ละคนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แล้วจึงเรียนในชั้นต่อไปได้

ในการรายงานผลความสำเร็จของนักเรียนนั้นจะใช้

1. บันทึกความก้าวหน้าในการเรียน (Progress Chart)
2. บันทึกประวัติการเรียน (Pupil Profile)
3. การสังเกตการเรียนของนักเรียนแต่ละบุคคล

(จามรี ศุภกร 2523:10-13)

สำหรับการสอนแบบ JILAP นี้มีข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้

ข้อดี

1. ทำให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษได้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี
2. มีเกมเกี่ยวกับการฟังและการพูด
3. ทำให้นักเรียนจำภาษาอังกฤษได้ดี
4. มีอุปกรณ์เป็นสิ่งเร้าทำให้นักเรียนสนใจเรียน
5. ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก รู้จักรับผิดชอบในงาน รู้จักค้นคว้า

ด้วยตนเอง

6. คำนี้ถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล
7. ทำให้ครูทำงานอย่างสม่ำเสมอ และต้องขยัน
8. เป็นวิธีการเรียนที่ไม่ให้นักเรียนคิดว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยาก (กรมวิชาการ

2519:40)

ข้อจำกัดและปัญหา

1. มีเนื้อหาเป็นส่วนย่อยมากเกินไป
2. นักเรียนไม่ได้ตัวอักษร A, B, C... แต่เห็นคำแล้ว อ่านได้ ไม่รู้จักตัวอักษร

ออกเสียงได้

3. ทำให้นักเรียนมีพื้นฐานไวยากรณ์อ่อน ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนได้เนื้อหาไวยากรณ์มาก การสอนแบบ JILAP นักเรียนพูดได้ ใช้ภาษาได้ แต่ไม่สามารถสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้ สามารถออกคำสั่งได้

4. เป้าภาระของครูในการอธิบายเกี่ยวกับกาล เอกพจน์ พหูพจน์ เป็นต้น
5. ไม่มีหนังสืออ่านประกอบให้นักเรียน
6. ความสัมพันธ์ของการพูด และการเขียนไม่ดี
7. นักเรียนมีความสามารถในการเขียนน้อย (กรมวิชาการ 2519:40 และ จิตรา

วนิชานันท์, สัมภาษณ์)

แนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) ในปัจจุบันได้มีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาได้เปลี่ยนไปเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การสอนจึงเน้นเนื้อหาที่จะใช้ในการสื่อสาร ฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยใช้กลุ่มเป็นศูนย์กลางของการฝึกและใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเองโดยมีครูคอยแนะนำ ชี้แนะและสร้างสถานการณ์

ตารางที่ 5 สรุปวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ

วิธีสอน	จุดมุ่งหมาย	ครู	นักเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอน	ข้อจำกัด
<p>แบบไวยากรณ์และแปล</p> <p>(Grammar-Translation Method)</p>	<p>-จำกฎเกณฑ์หลักต่าง ๆ ทางไวยากรณ์ ค่ายกเว้น และการแปล</p>	<p>-ปฏิบัติตามหนังสือแบบเรียน</p> <p>-สอนให้จบในเวลาที่กำหนด</p> <p>-ไม่ต้องมีความรู้ความสามารถมาก</p>	<p>-ผู้รับฟัง</p> <p>-ท่องจำสิ่งที่เรียนรู้</p>	<p>-ใช้การแปลเป็นหลัก ต้องคำนิ้งถึงไวยากรณ์ทุกครั้ง</p> <p>-ส่วนมากเรียนภาษาเขียน</p> <p>-มุ่งการอ่านและการเขียน</p> <p>-ไม่จำเป็นต้องใช้กิจกรรมมาก</p> <p>-อุปกรณ์ใช้พจนานุกรมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ</p>	<p>-รู้เฉพาะกฎเกณฑ์และความหมาย แต่ใช้ไม่ถูกต้อง</p> <p>-ไม่ได้เรียนตามธรรมชาติของภาษา</p> <p>-ไม่เสริมสร้างทักษะฟัง พูด และการสื่อสารติดต่อกัน</p> <p>-ไม่สามารถอ่านเข้าใจภาษาอังกฤษได้ทันที ต้องแปลเป็นไทยก่อน</p> <p>-เกิดความสับสนทางโครงสร้างของภาษา เพราะใช้ภาษาไทยสอน</p>
<p>แบบตรง</p> <p>(Direct Method)</p>	<p>-ให้คุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ</p> <p>-การออกเสียงที่ถูกต้อง</p> <p>-ฟังและสื่อสารได้เข้าใจ</p> <p>-สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้โดยอัตโนมัติ</p>	<p>-เน้นย้ำในเนื้อหา</p> <p>-ออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน</p>	<p>-กล้าพูด มีความมั่นใจ</p>	<p>-ไม่ใช้ภาษาของผู้เรียนเลย</p> <p>-สอนทักษะทั้ง 4 ตามลำดับคือฟัง พูด อ่าน และเขียน</p> <p>-เน้นทักษะทางภาษาโดยเฉพาะภาษาพูด</p> <p>-ใช้อุปกรณ์ของจริงและกริยาท่าทางประกอบการสอน</p>	<p>-มุ่งทักษะการพูดอย่างเดียว</p> <p>-ไม่ระวังเรื่องโครงสร้างของประโยค</p> <p>-การสอนไม่ดำเนินไปตามลำดับของความยากง่าย เกิดความสับสน</p> <p>-ไม่รู้ลักษณะของภาษาและไม่สามารถเปรียบเทียบภาษาของตนเองกับภาษาที่เรียนได้</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วิธีสอน	จุดมุ่งหมาย	ครู	นักเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอน	ข้อจำกัด
<p>แบบฟัง-พูด (Audio Lingual Method)</p>	<p>-สามารถใช้ภาษาได้อย่าง อัตโนมัติ</p>	<p>-มีความรู้ความสามารถได้ รับการฝึกมาอย่างดี -เป็นแบบอย่างที่ต้องการ</p>	<p>-ท่องจำในสิ่งที่ เรียนรู้</p>	<p>-ไม่ใช้การแปล -นักเรียนสรุปกฎเกณฑ์จากตัวอย่าง -ยึดหลักทางภาษาศาสตร์ -สอนตามลำดับความสัมพันธ์ กันระหว่างทักษะทั้ง 4 โดย ใช้อุปกรณ์การสอนช่วย เน้น มากที่การฟังและพูด -ใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ พูดในชีวิตประจำวัน ฝึกซ้ำ ๆ มาก ๆ ให้เกิดความจำจนใช้ ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ -เรียนภาษาแบบเลียนแบบ และท่องจำ</p>	<p>-ท่องจำคล่องแล้วแต่ไม่มีความหมาย -ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ -เน้นฝึกการพูดมากทำให้เกิดความ เบื่อหน่าย ไม่สนใจบทเรียน -ได้เรียนเนื้อหาภายในวงจำกัด</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วิธีสอน	จุดมุ่งหมาย	ครู	นักเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอน	ข้อจำกัด
<p>แบบตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction)</p>	<p>-สนองต่อความแตกต่าง ระหว่างบุคคล</p>	<p>-เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ</p>	<p>-เรียนตามความ สามารถของตน</p>	<p>-การเรียนการสอนและกิจกรรม ต่าง ๆ จะแยกจากกัน โดย แบ่งเป็นศูนย์การเรียน นักเรียนจะเลือกเรียนตาม ความสนใจ -ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบ</p>	<p>-การจัดทำสื่อต่าง ๆ -ตัวครูผู้สอนหัดดอยไม่ยอมทำสิ่ง ใหม่ ๆ ซึ่งเพิ่มภาระ</p>
<p>แนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach)</p>	<p>-รู้ภาษาและสามารถ ใช้ภาษาสื่อความหมาย ให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และบุคคลได้</p>	<p>-ต้องมีความพร้อมในเรื่อง ความเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ</p>	<p>-ฝึกทักษะที่เน้น ในการพูด -เป็นศูนย์กลาง ของการเรียน</p>	<p>-เรียนจากสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้เรียนมากที่สุด -เน้น เรื่องของการสื่อความ หมายมากกว่าเน้นการจำ กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ -บทเรียนเป็นลักษณะบทสนทนา สั้น ๆ ใช้สถานการณ์</p>	<p>-หนังสือเรียนที่ใช้แนวการสอน แบบนี้ยังมีไม่มากนัก -ครูต้องได้รับการอบรมอย่างดีใน วิธีการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมี โอกาสฝึกภาษาอย่างเต็มที่ -การทำกิจกรรมภาษาจะต้องใช้ อุปกรณ์และการสร้างสถานการณ์</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วิธีสอน	จุดมุ่งหมาย	ครู	นักเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอน	ข้อจำกัด
				-ฝึกสนทนาเป็นรายบุคคลและ รายกลุ่ม	ครูต้องเตรียมตัวล่วงหน้าอย่างดี ไม่เช่นนั้นจะเสียเวลาในห้องเรียน

การสอนภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นักภาษาศาสตร์และนักการศึกษาได้พยายามใช้หลักการภาษาศาสตร์และจิตวิทยามาประยุกต์เข้ากับการสอน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีวิธีฝึกภาษาแบบอื่น ๆ ที่มีผู้ทดลองสอนในกลุ่มเล็ก ๆ ระบุระดับประถมศึกษา แต่ไม่เป็นที่แพร่หลาย เช่น การสอนภาษาอังกฤษโดยวิธีเจียมและวิธีการสอนแบบกลุ่ม เป็นต้น

จากการวิเคราะห์สาเหตุต่าง ๆ เพื่อแก้ไขให้การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้คล้อยตามหลักการทั่วไปของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต มีผลทำให้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาเลือกมีลักษณะเนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือนำไปประกอบอาชีพได้ (functional English) และเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง (terminal course) ไม่หวังที่จะให้ประสบการณ์ที่ได้รับในระดับนี้เป็นบันไดขั้นต้น เพื่อก้าวต่อไปสู่ระดับมัธยม เช่น หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2503 (สุน อมรวิวัฒน์ 2519:11-15) ดังนั้นหลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับนี้จึงเน้นในเรื่องการให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร (Communicative competency) ให้มากขึ้น นอกเหนือไปจากความเข้าใจโครงสร้างของภาษา (structure) ไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นความเข้าใจ และนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ได้มีการเพิ่มการสอนให้ใช้พจนานุกรมด้วย โดยต้องการให้นักเรียนรู้จักที่จะค้นหาความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ เอง โดยไม่ต้องรอพึ่งแต่ครูอย่างเดียว (ปานตา ใช้เทียมวงศ์ ใน แรมสมร อยู่สถาพร เลขา ปิยะอัจฉริยะ และ โสภภาพรณ ชยสมบัติ, บรรณาธิการ 2524:75)

เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร คณะกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการเรียนจึงได้เขียนหนังสือชุด English Is Fun โดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ยึดผู้เรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการสอนและถือหลักการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เน้นการฝึกให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน
2. ในการสอนนั้นนักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่มและบอ้งงานให้แก่กลุ่มทำ
3. การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบเพื่อแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ครูมี

บทบาทในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง และเป็นผู้แนะในการฝึกภาษา

4. ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน แสดงได้ด้วยการที่นักเรียนเข้าใจความหมายของภาษาและสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างทันที่ มิใช่แต่เพียงสามารถตอบคำถามในข้อสอบได้อย่างถูกต้องเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2525:15)

เมื่อคณะกรรมการได้ร่างหลักสูตรและจัดทำสื่อการเรียนตามหลักสูตรที่ย่างขึ้นแล้วเสร็จ ก็ได้้นำหลักสูตรและสื่อการเรียนไปทำการทดลองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 10 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียน โดยเริ่มทำการทดลองในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2523 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2524 ได้นำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไข และในปีการศึกษา 2525 ได้ประกาศใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนนี้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในปีการศึกษา 2526 ตามลำดับ